Türkiye - Amerika iadei mücrimin mukavelesi, tasdik için Büyük Millet Meclisine verildi.

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri: Siirt Meb'usu MAHMUT

M. Mussolini M. Litvinofu Romaya davet etti. Fransız kabinesini M. Chautemps'nın teşkil etmesi muhtemel..

FİYATI 5 KURUŞTUR | 8 inci sene No. 2801 | PAZAR | 26 TEŞRİNİSANİ 1933 | Tel: (Müdür: 24318, Yazı işleri müdürü: 24319. İdare ve Matbaa: 24310.

Eski usul Diplomasiye avdet

Silâhsızlanma konferansını inkıtadan kurtarmak için Cenevrede büyük devlet murahaslarının iştirakile yapılan içtima müsbet bir netice vermemekle beraber, konferansın hükmen devamını temin için bir formül bulunmuştur. Bulunan formüle göre, silâhsızlanma konferansının bazı komisyonları Cenevrede mesailerine devam edecek. Fakat devletler arasında umumî bir anlaşma temini için konferans çerçevesi haricinde ve alelâde diplomasi yollarile çalışılacaktır.

Bu suretle konferansı iflâs etmiş telâkki ederek bir uzlaşmaya varmak için hariçte çalışılması fikrini iltizam eden İtalya ile konferans çerçevesi haricine adım atmak istemiyen Fransanın noktai nazarları telif edilmiş oluyor. İtalyanlar, müzakerenin başlangıcından itibaren iddia etmişlerdi ki Cenevrede silâhsızlanma mesaisinin devamı, nihaî hedefe varmak için bir yardım değil, bilâkis engeldir.

İtalyanın ve Fransanın noktai nazarları telif edilmekle beraber, her halde şu muhakkaktır ki artık silâhsızlanma konferansı Cenevreden çıkmış ve büyük devletler arasında müzakere ve pazarlık mevzuu olmuştur.

Bu, ehemmiyetli bir hâdisedir. Çünkü harpten sonra ilk defa olarak Milletler Cemiyeti teşkilâtına nazaran eski usul diplomasinin faikiyeti kabul ve tasdik ediliyor.

Büyük harp başladıktan sonra bu harbin sebep ve âmilleri araştırılırken, eski usul diplomasiye de büyük bir mes'uliyet hissesi ayrılmıştı. Bunun içindir ki harbin soniyle eski usul diplomasinin de nihayetlendiği söylenmişti. Beynelmilel münasebetler Milletler Cemiyetinin kadrosu içinde tanzim edilecek, Cenevre teşkilâtı dışında hiç bir mukavele yapılmıyacak ve imzalanan her mukavele Milletler Cemiyeti umumî kâtipliği tarafından tesçil edilecekti.

Eski diplomasinin ölümü hakkındaki kararlar temenniden ibaret kalmakla beraber, şimdiye kadar zevahirin muhafazasına dikkat edilmişti. Silâhsızlanma konferansı hakkında geçen gün verilen kararlardır ki Milletler Cemiyetinin de iflâsı ilân edilmiş oluyor. Bundan böyle silâhsızlanma meselesi Milletler Cemiyetinin kadrosu dışında müzakere edilecek, İngiliz Hariciye nazırı Sir John Simon, silâhsızlanma meselesinin esas itibarile Fransa ile Almanya arasındaki münasebetlerin tanzimi meselesi olduğunu söylediğine göre, Avrupa diplomasisinin mihverini teşkil eden bu mesele de artık Milletler Cemiyeti teşkilâtının dışına çıkarılmış oluyor.

Filhakika Milletler Cemiyeti hiç bir zaman harpsonrası beynelmilel hayatında ondan teşkili sıralarında beklenilen rolü oynayamamıştı. Bunun da başlıca sebebi, Milletler Cemiyetinin dünya devletleri arasındaki münasebetleri hakkaniyet dairesinde halletmeğe çalışacağı yerde bazı devletlerin millî siyasetlerini tedvire alet olarak kullanılmasıdır. Bir asır evvel, Napoleon'u mağlûp eden kombinezon Viyana kongresinde teessüs eden sistemi idame etmek için mürabba ve mukaddes ittifakı teşkil ettikleri gibi, Milletler Cemiyeti de yirminci asrın istatükoyu muhafaza teşkilâtı oldu.

Bu itibarladır ki ilk gündenberi, istatükonun taraftarı olmayan devletlerin itirazlarına hedef olmuştur. 1926 senesinde Almanyanın iştirakile Milletler Cemiyetinin prestiji hayli artmıştı. Fakat istatükoyu muhafazaya taraftar olanların aleti olmaktan kurtulamadı. İngiltere ve Fransa manda namı altında emperyalist siyasetlerini bu vasıta ile tedvir ettiler. Ufak tefek ihtilâflar da Cenevrede halledildi. Fakat büyük meselelerin halli için lâzım gelen manevî kuvveti bir türlü nefsinde toplayamadı. Bilâkis günden güne zayıfladı.

Bugünkü vaziyette Milletler Cemiyeti mânasını kaybetmiştir. Cemiyete Rusya ve Amerika dahil değildir. Japonya ve Almanya çekilmiştir. İtalyanın da çekilmesi ihtimali vardır. İtalyan matbuatında Milletler Cemiyeti aleyhine şiddetli bir propaganda başlamıştır. Bu neşriyatın geçen gün ölen Scialoja'nın cenaze merasiminde bulunmak üzere Milletler Cemiyeti umumî kâtibi M. Avenol'ün Romayı ziyareti zamanına tesadüf ettirilmesi de manidardır. Esasen Mussolini hiç bir zaman Milletler Cemiyeti hakkındaki fikirlerini gizlememiştir. Bir sene kadar evvel gene Milletler Cemiyetinden bahsederken, İtalya Başvekili demişti ki:

— Milletler Cemiyetinden çekilmiyoruz; çünkü ondan çekilmek, bir doktorun hastası başından ayrılmasına benzer.

Kim bilir belki de artık bu can çekişme usanç vermeğe başladı. Esasen Mussolini bu sözleri sarfettiği zaman henüz Japonya ve Almanya Milletler Cemiyetinden ayrılmamışlaldı. Onların da ayrılmasile Cenevre müessesesi mezara doğru iki adım daha attı. Şu muhakkaktır ki artık mezara doğru tek bir adım atacak yer bile kalmamıştır. Binaenaleyh İtalya da Milletler Cemiyetine mezara doğru bir adım attıracak olursa, harpsonrası beynelmilel münasebetlerini tanzim edeceği zannedilen teşkilât tarihe karışacaktır.

Ahmet ŞÜKRÜ

Şimdilik iki taraflı misaklarla iktifa edilecek..

Hastahane yapılması için tetkiki emredilen mektep binalarından İstanbul Erkek lisesi..

Bir kısım mektep binaları hastahane mi yapılacak?

Kız muallim, İstanbul erkek ve kız liseleri binalarının tetkikiki için emir geldi

Tıp fakültesinde Alman profesörü ile bir talebe arasında şayanı dikkat bir muhavere..

Tıp fakültesi dersleri için bütün şehir hastahanelerinden istifade edilmesi takarrür etmişti. Tedrisata başlayalıdan beri geçen on gün içindeki tecrübeler mevcut hastahanelerin ihtiyaca kâfi gelmediğini anlatmıştır. Ecnebi profesörler talebenin lâyikile istifadesi için daha 350 yataklı bir hastahaneye ihtiyaç olduğunu verdikleri raporda bildirmişlerdir. Maarif Vekâleti bu hususta müşavir M. Malche ve rektörlüğe bir tebliğ göndermiştir. Öğrendiğimize göre İstanbul Erkek lisesinin işgal ettiği eski düyunu umumiye binasile, Çapa kız muallim mektebi binası, ve şimdiki İstanbul kız lisesinin işgal etmekte olduğu Cağaloğlundaki binanın hastahane yapılıp yapılamıyacağı hakkında proesör M.

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Ergani demiryollarında ilerileyen bir hat..

Ergani hattı için 2 nci taksit istikraz kayıtları başlıyor

B. tahvillerinin birinci tahvillerden daha çok rağbet bulacağı anlaşılıyor

Fevzi Paşa — Diyarıbekir demiryolunun Şefkatli istasyonundan sonra olan kısmının yapılmasına karar verilmiş ve bu suretle dünyanın en zengin bir bakır madeni olan Ergani madeni-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Dün Edirnenin kurtuluşu münasebetile İstanbulda Halkevinde yapılan merasimden bir intiba..

Şimdilik iki Taraflı misaklar

Tevfik Rüştü B. dün Yunan nazırlarıyla görüştü

ATINA, 25 (A.A.) — Atina ajansından:

Türkiye hariciye vekili Tevfik Rüştü Bey, dün M. Çaldaris ve M. Maksimosla iki saatlik bir görüşme yapmıştır.

Bütün matbuat, Türkiye hariciye vekilinin gelişini samimî bir şekilde selâmlamaktadır.

Gazetelerin verdikleri malûmata göre, şimdilik bir çok taraflı bir Balkan misakı yapılmak ihtimali düşünülmektedir. Çünkü Balkan devletleri arasında mevcut iki taraflı anlaşmalar

Tevfik Rüştü B.

(Devamı 6 ıncı sahifede)

İktısadiyatımızın Hariçten görünüşü

Kurdoğlu Faik Bey geldi ve Ankaraya gitti

Şimali Avrupa Ticaret mümessili Kurdoğlu Faik Bey dünkü trenle İstanbula gelmiş ve doğruca Ankara'ya gitmiştir. İstasyonda seyahati sebebini soran muharririmize Memuren Ankaraya gitmekte olduğunu söylemiş, başkaca izahat vermemiştir Muharririmizin Türkiye iktısadî vaziyetinin hariçten toplu görünüşü hakkındaki sualine, kısaca: Türkiye; vaziyetlerine gıpta edilen sayılı memleketlerin en

FAIK BEY

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Öz Türkçe

Yeni ıstılâh ve kelimeler mekteplerde ne zaman okutulaca?

Bir müddetten beri şehrimizde Dil derleme fişleri hakkında tetkikat yapan Türk Dili Tetkik cemiyeti merkez idare heyeti azasından Hasan Âli Bey kendisile görüşen bir muharririmize dil faaliyeti hakkında şayanıdikkat izahat vermiştir Hasan Âli B. diyor ki:

— Encümenin altı kolu da şayanımemnuniyet bir şekilde mesailerine devam etmektedirler. Istılah kolu önümüzdeki sene nihayetine kadar mekteplerde okutulan bütün ilimlerin ıstılahlarını tamamen hazırlamış olacaktır. Diğer taraftan gramer kolu da birkaç ay evvel türkçe muallimlerinin de iştirakile gramerimizin bütün lâhikalarını ve esaslarını tesbit etmişti. Gramer ve ıstılah kollarının tesbit ettikleri bütün esaslar encümenimize tevzi edilmiştir. Encümen, gramer, ıstılah, etimoloji, filoloji ve lûgat kollarının tesbit ettikleri esaslarla kendi mesaisini birleştirmiş ve faydalı, müsbet neticelere varmıştır. Bütün bunlar kânunuevvelin ilk haftasından itibaren yeni dil kılavuzu ile neşre başlanacaktır. Kılavuzun neşri önümüzdeki eylûlde toplanacak olan dil kurultayına kadar bitmiş olacaktır. Kılavuzdaki lûgatlar yapılan ankette toplanan kelimeler ve bunlara ilâve edilen müştaklardır. Fakat bu kılavuz kat'i bir lûgat mahiyetinde değildir. Encümen, her lûgatin

HASAN ALİ B.

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Kömür havzası nda çalışma

Yeni kararlar kömür siyasetimizi tesbit edecektir

Ticaret odasının raporu Başvekâlette..

Kömürlerimizin kalori kıymetine yapılan itirazlar yerinde değildir. İstanbulda vaziyet nedir?

Başvekil İsmet Paşa Hazretlerinin kömür havzasında yaptıkları seyahat memleketimizde yeni bir kömür siyasetinin başlangıcı olmaktadır. Türk kömürlerinin sürümünün arttırılması, istihsalâtın tanzimi için alınacak yeni kararlar yolunda tetkikat yapılmaktadır. Alâkadar mahafilde yeni maden kanununun çıkarılacağı ve havzada sıkı bir kontrol tatbik edileceği söylenmektedir. Kömür meselesi hakkında İstanbul ticaret odasından bir rapor istenmişti ve oda raporunu iki nüsha olarak birini Başvekâlete diğerini İktısat vekâletine vermiştir.. Alâkadar mahafilde bilhassa ecnebi vapurlarına münhasıran Türk kömürü satılması meselesine büyük bir ehemmiyet verilmektedir. Bu şekil tatbik edildiği

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Maslak faciası nasıl oldu?

Klişeci Alâeddin Beyin muhakemesine dün başlandı

Ağustosun 31 inci günü akşamı Zincirlikuyu yolunda jandarma Hasan Hüseyini otomobili ile çiğneyerek öldürmekten suçlu klişeci Alâettin Beyin muhakemesine dün üçüncü ceza mahkemesinde başlanmıştır.

Alâettin Bey daha mahkeme salonuna girmeden evvel gazete fotoğrafları sehpaları üzerinde makinelerini tesbit ve objektiflerini ayar etmişler, fotoğraf almaya hazırlanmışlardı. Alâettin bey salona girip te bunları görünce sol kolunu kaldırdı, şaşırmış bir vaziyette idi. Sesi titriyordu. Hâkimlere bakıyor, sol kolu ile fotoğrafların objektiflerini kapamaya çalışır gibi bir hareketle:

— Susunuz efendiler...

— Istemem efendiler...

— Susunuz efendiler diyordu.

Mahkeme reisi Hikmet Bey fotoğrafçılara döndü:

— Resim alınmasını menediyorum. Dedi. Fotoğrafçılar sehpalarını topladılar ve salonu terkettiler. Reis Alâettin Beyi isticvap etti. Sonra istintak hâkiminin mevkufen lüzumu muhakeme kararını bildiren kararnamesi okundu. Bu kararnameye nazaran Alâettin beyin dikkatsizlik ve tedbirsizlikle idare ettiği otomobili jandarma Hasan Hüseyine çarptırdığı ve öldürdüğü sabit olduğundan ceza kanununun 455 inci maddesinin birinci fıkrası mucibince son tahkikatın açılması icap ediyordu.

Kararname okunduktan sonra reis Hikmet bey Alâettin beye sordu:

— Kararnameyi dinlediniz. Bu hususta ne dersiniz?

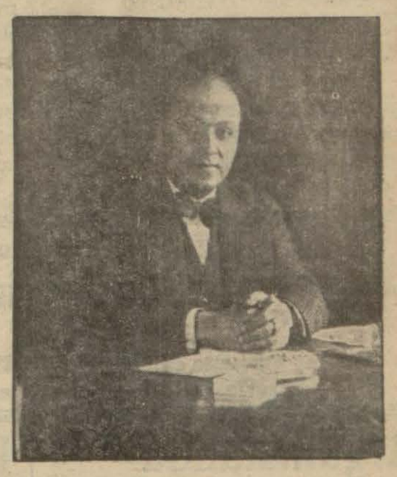

Klişeci Alâettin Beyin eskiden çekilmiş bir portresi

Alâettin Bey biraz heyecanlı idi. Pekte yüksek olmayan bir sesle hâdiseyi hülâsaten şu şekilde anlatmaya başladı:

— 31 ağustos gecesi matbaada kalacaktım. Işlerim çoktu. Makinelere bizzat nezaret etmek mecburiyetinde idim. O sıralarda Göztepede oturuyorduk. Refikam matbaaya gelmişti. Gitmek için ısrar ediyordu. Kendisine ben bu akşam

(Devamı 6 ıncı sahifede)

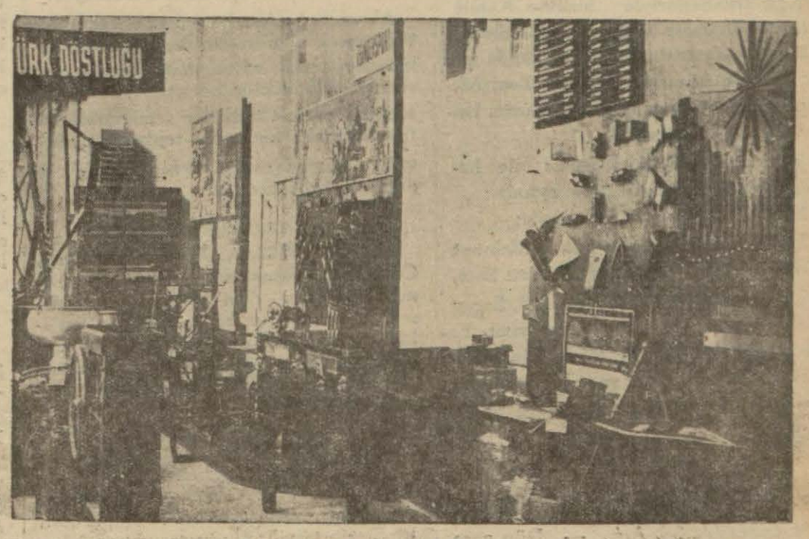

Rus Sovyet hükûmeti İstanbul Ticaretei hariciye mümessilliği, Rus ihracat mallarını teşhir için Sovyet konsolosha nesinde daimî bir sergi tesis etmiştir. Bu sergi dün akşam merasimle açılmıştır. Merasimde Sovyet ceneral konsolosu M. Zviling, ticareti hariciye mümessili M. Vorobieff ile konsoloshane erkânı, Sovyet müessesatına mensup zevat ile banka müdürleri, ticaret odası ve şehrimizdeki iktısadî ve ticarî müessesat erkân ve memurları hazır bulunmuştur.

Tarihî tefrika: 163

Yıldızdan Ordu Köşküne

Yazan : S. N. — Her hakkı (Milliyet) indir.

Sultan Azizin Hal'i

3

Şair Ziya Beyin, Mitat Paşayı ziyareti. — Ziya Beyin serzenişleri. — Şairin teessürleri.

Mitat Paşa, uykusuz sabahı ettikten sonra abdestini alıp sabah namazını kıldı. Paşa merhum, namazında, orucunda hiç mübalâtsızlık etmezdi. Tam bir intizam ile edayi salât eder ve seher vakitleri o hazin, müessir sadasile Kuranikerim tilâvet ederdi. Namazdan sonra cariyelerinden bir kalfa sabah kahvesini getirmişti. Paşa merhum, kahvesini içerken selâmlıktan mabeyin odasına gelen Arif Ağa, kapıyı vurarak paşanın en samimî dostu, arkadaşı olan Şair Ziya Beyefendinin geldiğini ve acele paşa hazretlerini görmek istediğini arzetti.

Mitat Paşa, Ziya Bey ile teklifsiz olduşundan, derhal yatak odasına teşriflerini Arif Ağaya söyledi.

Ziya Bey, biraz asabî tavrıhal ile selâm vererek paşanın oturduğu sedirin karşısındaki koltuğa oturdu. Ve oturur oturmaz söze başladı:

— Azizim paşam! Bu gece bazı yârân ile birleşmiştik. Sözde saz sözle hoşça bir vakit geçirecektik! Tam söhbet esnasında Koca Rüştü Paşanın oğlu Süleyman Reşat Beyden naklen dün huzuruşahanede zatıseniyelerinin mesulünden bahsaçılarak hiç bir vechile inanmıyacağım ve efendimizden bekliyemiyeceğim bir habere muttali oldum; aklım başımdan gitti, maneviyatım altüst oldu, bitti. Gûya zatifehimaneleri Hünkârla itilâf buyurmuşsunuz. Yirmi senedir zatidevletlerinin ve mingayrihaddin bizim çalıştığımız idarî, siyasî inkılâp işi, kanunuesasinin ilânı,, gene geriye kalmış, nazenini hürriyetin visaline nailiyetimiz karanlık ferdalara salınmış!

Ziya Bey, söyledikçe coşuyor ve serzenişlerinde devam ediyordu:

— En güvendiğim dağlara karlar mı yağmış? Diye dağidar oldum. O dakika, dünya, gözlerime kapkaranlık, yaslı, yeis verici, korkunç bir hal ve şekilde görünüyordu. Gûya felek, bizim bir kaç samimî arkadaş toplanıp şöyle bir hoşça demgüzar oluşumuzu çok görmüş te, yıldırımlardan şiddetli manevî bir darbe ile bezmi nuşanuşu matemgâha çevirivermişti!

Ziya Bey, yana yana içini çekiyor, derin derin göğüs geçiriyordu:

— Paşa hazretleri! Şerefidevletlerine yemin ile temin ederim ki nice âlâm ve ıstıraplarla geçen ömrüm müddetinde ikinci defadır ki bu derecede müstağrekiahzan ve ekdar oluyorum; biri, millet ve memleketi çok seven, çok esaslı, nafi, hayrlı işler gören, asrî ıslahat ve teceddüdat temellerini atan Büyük Reşit Paşanın üfulüeliminde; diğeri de, dün gece mahsusum olmuştur. O kıymetli vücut, Türkiyeyi rical öksüzü olarak bırakıp gitmişti ki buna benim şahsî olarak kendisinden gördüğüm lütufleri ilâve ederseniz hissettiğim mahrumiyet acısının sonsuzluğunu tasavvur ve takdir buyurabilirsiniz! Allah şahittir, o günden bugüne kadar kalbim, ruhum unutulmaz, dayanılmaz bir yara ile yaralı ve yaslıdır. O matemi azimde yazdığım mersiyenin şu parçasını:

Felektir olki bulunca vücut her eşya
Vesaili ademi mahvını eder peyda
Felektir ol ki dahi gelmeden bu eşbaha
Verir meşimede tıflı cenine huvni gıda

Okuyarak ağladım... Eğerçe mütercimin oğlu Süleyman Reşat Beyden naklen tarafısamilerinden babasına hususi tezkere yazılarak Hünkârın marzisine göre harekete imalesi rica olunduğu haberini almış idim. Huzurda geçen mülâkata o kadar bir ehemmiyet atfetmiyecektim. Herhalde bizim Avrupaya seferimiz gecesinde, Veli Efendi sahrasında tepebağı civarında kâin kâşanei inzüvada Femi muhsin ve sadıklarından telâkki ettiğiniz emirlere muhalif bir şey cereyan etmiyeceğini kanaatine hiç halel gelmiyecekti. Maalesef o kara haber, benim irademi, akıl ve şuurumu taraç eyledi.

Derdini döktükçe şairin teessürü artmakta idi:

— Aman Yarabbi! Bu ne musibet! Bu ne felkettir ki ulvüazim ve kiyasetinizle henüz meşimei madirede vücut bulup doğumuna muntazır bulunduğumuz mahbubei vicdanımızı gaddarıfelek, gene cenini masum halinde iken mahvüifnayemi maruz kılıyor? Diye pâyânsız ıstıraplara düşmüştüm. Bu acıların ilcasile nezdidevletlerine şitabı kurmuş isem de, birdenbire arkadaşlardan ayrılmak soğuk düşeceğini ve hasbelzaman mucibi kılükal olacağını mülâhaza ile cebrinefse mecbur oldum. İşte sabahı dar ederek böyle alesseher mest ve mevhuş huzuruâlilerine geldim.

(Bitmedi)

Yarın:
Sultan Azizin hal'i
4
Hatırat arasında bir hatıra. — Âli Paşa. — Tebeddülü saltanat kararlaştırıldı! — Mitat Paşanın, Ziya Beye iltifatı.

Afganistanda Sükun

Yeni kabine eski kabinenin hemen hemen aynıdır

ANKARA, 25. A. A. —Şehrimiz Afgan sefaretinin verdiği malûmata nazaren Afganistanın en uzak vilâyeti olan herattan kâbile heyetler gelerek yeni kırala biat etmişlerdir. İlkbaharda Afganistanın şark hudutlarında bazı isyanlar çıkaran Amanulah Han taraftarı Gulam Destgir arkadaşlariyle birlikte Kâbile gelerek hükûmete teslim olmuşlardır.

Bugün Afganistanın her tarafında tam bir sükün hüküm sürmektedir. Yeni Afgan kabinesini yine sabık Sadrîazam Haşim Han teşkil etmiştir.

Yeni kabine bir iki istisnası ile hemen hemen eski kabinenin aynıdır:

Kabine şöyle teşekkül etmiştir:

Harbiye nazırı Serdar Şah Mahmut Han, hariciye nazırı Feyz Mehmet Han, dahiliye nazırı Mehmet Gul Han, Saray nazırı Ahmet Şah Han, adliye nazırı Fazıl Ahmet Han, Maarif nazırı Ahmet Ali Han, ticaret ve maliye kefili nazırı Mirza Mehmet Han, nafia nazırı Miraz Han.

Bir tayyare kazası

VARŞOVA, 25. A.A. — Dün gece Varşovanın 60 kilometre cenubunda askeri bir tayyare ekzersiz yaparken alçak bir irtifadan düşmüşse de içindeki üç kişi ağır surette yaralanmış ve bunlardan birisi ölmüştür.

Italya da Çekiliyor mu?

Büyük faşist meclisi meseleyi tetkik edecek

PARIS, 24.— Buraya gelen haberlere göre İtalya Milletler cemiyetinden çekilmeğe karar vermiştir. İtalya başvekili M. Moussolini geçende irat ettiği bir nutukta bunu ihsas etmiş, Milletler cemiyetinin artık hiç bir hüküm ve nüfuzu kalmadığını söylemişti. Bu sözler, İtalyanın düşüncesinin ilânı şeklinde addediliyor.

Alman haberlere göre 5 kânunuevvelde toplanacak olan büyük faşist meclisi bu meseleyi tetkik ederek katî kararını verecektir. Moussolini bu içtimada bir nutuk irat ederek Milletler cemiyetinin bütün milletleri bir arada toplamağa muvaffak olamadığından ve hiç bir iş görmediğinden bahsedecektir.

Konferans değil, kadavra

NEVYORK,25. A. A. — M. Litvinof, Cenevre konferansının kadavra olduğunu ve yeniden diritilmesinin imkânı mevcut olmadığını beyan etmiştir. Bu ölü için bir vefat raporu tanzim edilmiş olmamasının sebebi doktorların artık çarpmamakta olan kalbi muayene etmekten korkmalarıdır.

Kedisiz bir nahiye

ROMA, 25 (A.A.) — Romanın Arkeoloji muntakalarında sakin olan kedilerin büyük bir kısmı himaye-i hayvanat cemiyeti tarafından Bettoria isimindeki bir nahiye teşkil edilmiş nahiyeye nakledilecektir. Yeni nahiyede bir tek kedi bile yoktur. ve farelere karşı bunların vücutlarına lüzum hissedilmiştir.

HARICI HABERLER

M. Litvinof Amerikadan dönüyor

Avdette Romaya uğrayarak Musolini ile görüşecek

NEVYORK, 25 .A. A. — M. Litvinof bugün Comte di Savoia vapuruna binecek ve Rusyaya dönmeden evvel İtalyaya uğrayarak M. Mussoliniyi ziyaret edecektir.

M. Roosevelt ile M. Litvinof'un iki memleket arasındaki münasebetlerin temel taşını sulh meselesinin teşkil etmesi lâzım geleceğine dair olan hitabelerinden sonra M. Litvinof, şerefine verilen veda ziyafetinde bir nutuk söyliyerek bilhassa militarist propaganda aleyhinde bulunmuştur.

ROMA. 25 .A. A. — (Resmî) M. Moussolini, M. Litvinof'u Romaya gelip kendisile görüşmeğe davet etmiştir.

M. Litvinof, Roma'ya birinci kânunun ikisinde gelecektir.

Sovyetler birliği ve İngiltere

LONDRA, 25 .A.A. — Reuter ajansının aldığı malûmata göre İngiliz-Rus müzakerelerinde bazı terakkiler elde edilmiş olmakla beraber, tetkiki geriye kalmış birçok müseleler daha vardır.

Salâhiyet sahibi kaynaklardan bildirildiğine göre bir itilâf aktinin göze görünür bir hale geldiğine dair olan haber, tamamile vakıtsızdır.

Şimdiki halde Rusyada bulunan M. Maisky'nin Londradan uzaklaşması yüzünden tatil edildiği zannolunan müzakerelere yeniden başlamak için henüz hiç bir tarih tesbit edilmemiştir.

Derjiş ediel itilâf, imzalanmadıkça, kat'i ve sarih hiçbir haber alınmasına imkân bulunamıyacağı zannediliyor.

Amerikanın Moskova sefiri

VASHINGTON, 25.A.A. — Amerikanın Sovyet Rusya sefiri M. Buditt, gelecek hafta sonunda Moskovaya gidecektir.

M. Titulesco Moskovaya gidecek

ATİNA, 24. — Buraya gelen haberlere göre ademi tecavüz misakından sonra Sovyet Rusya ile küçük itilâf arasındaki münasebat samimî bir şekil almıştır. Ortada mevcut pürüzlü meseleleri halletmek üzere yakında katî müzakereye başlanacaktır.

Romanya hariciye nazırı M. Titulesco bugünlerde Moskovaya gitmek niyetinde idi. Fakat Romanyada kabinenin değişmesi buna mâni olmuştur. Maamafih yakında Moskovaya gitmesi ümit ediliyor.

İlk idam kararını veren mahkeme

TURİN, 25. A.A. — İlk defa olarak Turin ağır ceza mahkemesi, katil Richard'ı idama mahkûm etmiştir.

Dayaklı bir arbede

GRAUDEUZ. 25 (A.A.) — (Volf Ajansından) — Graudeuz deki Alman ekalliyeti efradından bazı kimseleri yakında yapılacak belediye intihabatı dolayısile evvelki gece bir toplantı yaptıkları sırada Lehlilerden mürekkep bir kafilenin taarruzuna uğramışlar ve şiddetli surette döğüşmüşlerdir. Almanlardan biri aldığı yaraların tesirile daha o gece, diğer ikisi de dün ölmüşlerdir. Bir dördüncüsü de ölüm halinde bulunmaktadır. Müteakiben Lehliler toplantı yapılan evin etrafını sarmış ve dışardan her hangi bir kimsenin içeriye girmesine müsaade etmemiş olduklarından yaralılar bir kaç saat tardımsız ve tedavisiz bir halde kalmışlardır.

Bir hudut hadisesi

BERLİN, 25. A.A. — Volff ajansı bildiriyor: Avusturya - Almanya hududunda çıkan hadise hakkında yapılan tahkikat neticeleri bu hadiseye bir kurban giden Alman askerinin Alman toprağında ve silâhsız bulunduğu halde öldüğünü, Avusturyalıların her hangi bir ihtarda bulunmaksızın ateş açtıklarını ve iki taraf arasında hiç bir söz teati edilmemiş olduğunu göstermektedir.

Alman hükûmeti Avusturya nezdinde lâzım gelen teşebbüslerde bulunmağa karar vermiştir.

Neşredilen vesikalar

BERLİN, 25. A. A. — Havas ajansı muhabirinden : Bütün matbuat, ilham altında olduğu açıkça görünen makaleler neşredecek Petit Parisien gazetesine neşretmiş olduğu vesikadan dolayı şiddetle hücum etmekte ve bu vesikanın sahte olduğunu bildirmektedirler.

Almanyada altın esası

VUPPERTAL, 25. A. A. — Ticaret odasında söylemiş olduğu bir nutukta Doktör Schacht, Almanya için altın esasını her ne behasına olursa olsun tutmak lüzumunu bir kere daha teyit etmiştir.

Cuba ve Amerika

VARMSPRİNGS, 25 (A.A.) - M. Roosevelt, M. Grau'ın idaresinde olan Cuba hükûmetinin Amerika tarafından tanınması için kâfi derecede sağlam olmadığı kanaatindedir.

Fakat müstakar bir hükûmetin teşekkül edeceğini ümit etmektedir. Diğer taraftan M. Roosevelt şimdiki halde altın konrolu işini değiştirmiyeceğini bildirmiştir.

Sabık Alman veliahtı

DOORN, 25 .A. A. — Sabık Alman veliahtı Vilhelm, Doorn'daki evine gelmiştir

Fransada Kabine buhranı

M. Chautemps'nın Başvekâlete gelmesi muhtemel

PARİS, 25 . A.A. — Havas ajansından : Kabine buhranına sebep bütçe kalkınması olduğuna göre reisicümhur, dün hazinenin vaziyetini ve alınması lâzım gelen tedbirler hakkında malûmata sahip salâhiyettar kimselerin fikirlerini almıştır.

Wğleden sonra ise reisicümhur buhranın siyasî cephesile alâkadar olmuş ve birçok grup reislerile görüşmüştür.

Reisicümhur dün öğleden sonra M. Bienvenu Martin ve M. Herriot ile görüşmüştür.

Bu iki şahsiyet beyanatta bulunmamışlardır.

PARİS, 25. A.A. — Gece Elyse sarayına davet edilen M. Chautemps, Reisicümhur M. Lebrun ile uzun müddet görüşmüştür.

M. Lebrun, sabahleyin de istişarelerine devam edecek ve öğle vakti kabineyi teşkile memur edeceği zatı tayin edecektir. Bu zevatın radikal sosyalist fırkası erkânından olması muhtemeldir.

M. Lebrun sihhî vaziyeti müsait olsaydi hiç şüphesiz kabineyi teşkile M. Herriot'yu memur ederdi :

Şimdiki halde bütün ihtimaliere nazaran kabineyi teşkile M. Chautemps memur edilecektir.

Müstakbel başvekilin radikal ekseriyete müstenit ve eski kabinenin evsafını haiz bir kabine teşkili mecburiyetinde kalması muhtemeldir.

Kabine buhranına hakim olan cihet, bütçenin tevzini ve malî işlerin islahı kaygusudur.

Bütün gazeteler, bütçenin muvazenesini ve malî işlerde emniyeti temin edecek şekilde siyasî bir istikrar vücuda getirilmesi lüzumuna kail bulunmaktadırlar.

İnsanların ömrünü uzatmak için

ROMA, 25 (A.A.) — İnsanların ömürlerini uzatmak için tetkikatta bulunmakta ve bu uğurda faaliyet sarfetmekte olan Nevyork enstitüsü reisi M. Ley, İtalyan millî sigortalar enstitüsünü ziyareti esnasında tetkika fırsat bulmuş olduğu sistemlerden bazılarını Amerikada tatbik etmek tasavvurundadır.

Almanlar bol nikel mi alıyorlar?

BERLİN, 25. A.A. — "Bir yalan daha " serlevhasile Volff ajansı, bazı ecnebi gazeteler tarafından Almanyanın son günlerde gittikçe artan miktarda nikel ithal ettiği hakkında verilen haberin asılsız olduğunu bildiriyor.

Bu tebliğde deniliyor ki : "1933 senesinde Almanyanın nikel ithalâtı artmıştır. Fakat 1928 ve 1929 daki seviyeyi bulmamıştır. İthal edilen nikellerin mühim bir miktarı para basılmasına kullanılmıştır. Millî sosyalist rejimi ile yeniden canlanın maden sanayiinin yeni ihtiyaçları da nikel ithalinin artmasının sebeplerinden birini izah eder. ''

Almanyada yeni pul

BERLİN, 25. A.A. — Alman Posta idaresi yakında Filigrau'larında Hitler haçı ve üzerlerinde marşeal Hindenbourg un resmi olan bir Pfennig'lik pullar çıkaracaktır.

Milyonlarca teberrü

NAPOLI, 25. A.A. — Ahiren vefat eden bir asılzade, milyonlara baliğ olan servetini salibiahmere terketmiştir.

Tayyareci Lindbergh

MADRİT, 25. A.A. — Gazetelerin Las Palmasdan aldıkları bir habere göre tayyareci Lindberg, iki gün Las Palmas'da kaldıktan sonra Atlas Okyanos'unun cenup kısmını uçarak aşmak ve Brezilya'da denize inmek niyetindedir.

Bir tren kazası

BOŞANÇON, 25. A. A. — İki amele treni az bir mesafe ile birbirlerini takip ederken arkadaki, öndekine, gelip çarpmıştır. İki vagon parçalanmıştır. Beşi ağır olmak üzere 30 kadar hafif yaralı vardır.

İspanyada intihabat

MADRİT, 25.A.A. — Sabahın saat ikisinde dahiliye nazırı, gazetecilere, intihabat hakkında yeni bir malûmat olmadığını bildirmiş ve demiştir ki :

— Dün, muhtelif suikast şayiaları dolaşmıştır. Fakat hiçbirşey olmıyacaktır.

Esasen hükûmet, herhangi bir teşebbüse daha vücut bulmadan mani olacaktır. Bu iş için bütün vesaite maliktiir. Ve bu vasıtaları icabında kullanacaktır.

Mesut bir nişanlanma

ANKARA, 25 (Milliyet) — Meclis Reisi Kâzım Paşa Hazretlerinin kızı Neriman Hanımefendi ile Maarif vekâleti ilk tedrisat umum müdürü Reşat Şemsettin Beyin nişanları, önümüzdeki perşembe günü Kâzım Paşa Hazretlerinin köşkünde icra edilecektir.

SON DAKİKA

İzmirin bazı yerlerini su bastı, tramvaylar işlemedi

İthalât gümrüğü önü bir deniz halini aldı, nufüsça zayiat yoktur

İZMİR 25 (A.A.) — Dün gece saat 19 da şiddetini arttıran yağmur fasılasız olarak gece yarısına kadar devam etmiştir. Bu müddet zarfında şehrin birçok yerlerini su başmıştır. İkiçeşmelik caddesinden akan sellerden yollar bozulmuş ve bir müddet otomobiller işleyememiştir. Civardaki kahvelere hücum eden sellerden, halk sandalyaların üzerine çıkmaya mecbur olmuştur. Damlacıktan akıp gelen molozlar Bahribabadaki tramvay yolunu doldurdukl ğundân tramvaylar da işleyememiştir. İthalât gümrüğü önü geçen seylapta olduğu gibi bir deniz halini almıştır.. Hâlimağa çarşısı ile yemiş çarşısındaki birçok dükkânlara giren suların boşaltılmasıyle uğraşıl maktadır. İzmirle Karşıyaka Buca ve Bornova arasında işleyen otoüslerden bazıları yollarda saplanıp kalmışlardır. Nüfusça zayiat yoktur. Belediye teşkilâtı, bozulan lâğımların tamiratiyle uğraşmaktadır..

Gazi Hz. ile Afgan kralı Hz. arasında teati edilen telgraflar

ANKARA, 25 (A.A.) — Afgan Kralı Mehmet Zahir Hanın tahta çıkmaları münasebetile Reisicümhur Hazretleriel Mehmet Zahir Han arasında âtideki telgraflar teati olunmuştur:

Kral Mehmet Zahir Han Hazretlerine;

Zatıhaşmetanelerinin tahta cülûsları münasebetile en samimî tebriklerimle zatihasmetanelerinin şahsî saadet ve kardeş Afgan milletinin saadet ve refahı için olan temenniyatımı arzeylerim.

Gazi M. KEMAL

Türkiye Reisicümhuru Gazi M. Kemal Hazretlerine,

Benim tahta cülûsum münasebetile lûtfen gönderdikleri hararetli tebriklerden dolayı zatıdevletlerine teşekkür ve zatı devletlerinin şahsî saadetile kardeş Türk milletinin en büyük refahı için samimî temennilerimi arzeylerim.

Afgan kralı Mehmet Zahir han

Hariciye vekili dün akşam Atinadan Belgrada hareket etti

ATİNA, 25 (Hususî) — Hariciye vekili Tevfik Rüştü Bey bu akşam saat 18,30 da Belgrada müteveccihen şehrimizden hareket etti. Tevfik Rüştü B. pek samimî bir surette teşyi edilmiştir.

İadei mücrimin mukavelesi

ANKARA, 25 (Milliyet) — Türkiye - Amerika iadei mücrimin mukavelesini tasdik için hükûmet Meclise tevdi etmiştir.

Cümhuriyet merkez bankası

ANKARA, 25 (Milliyet) — Cümhuriyet Merkez Bankası kanununun 8 inci maddesinin 1 inci fıkrasının tefsiri hakkındaki tezkere, İktısat encümenince müzakere edilmiştir. Encümen, mezkûr fıkradan yazılı (umumî, mülhak ve hususî bütçelere mevdu tahsisat) kaydının her malî sene başında tanzim ve kabul edilen umumî, mülhak ve hususî bütçelerdeki ilk tahsisata matuf olduğuna karar vermiştir.

Üç bin liralık mükâfatı kazananlar

ANKARA, 25 (Telefonla) — Ankarada bir çatı altında yaptırılacak olan polis ve jandrama mekteplerinin projeleri için açılan müsabakaya iştirak eden iki zata ait projeler jüri heyetinde tetkik edildi. Bu projeelrden Fer rumuzunu taşıyan ve mimar Edip Hikmet ve Ahmet Reşat Beylere ait proje birinciliği ve genç rumuzunu taşıyan mimar Celâl Adnan ve Kemal Beylere ait proje ikinciliği kazanmıştır. Birinciye üç bin, ikinciye beş yüz lira mükâfat verilmiştir..

Tahlisiye memurlarına tekaüdiye

ANKARA, 25 (Milliyet) — 1804 numaralı kanunda derece ve maaşları gösteren tahlisiye idaresi memurlarına da tekaüt maaşı verilmesi Bütçe encümenince kabul edilmiştir.

Tahsisat 1 milyon liraya çıkarıldı

ANKARA, 25 (Milliyet) — Ankarada inşa edilmekte olan merkez hıfzıssıhha müessesesine ait hıfzıssıhha mekteb ive serom enstitüsü için bütçe kanunile fazla varidattan verilen tahsisatın bir milyon liraya çıkarılmasını Bütçe encümeni kabul etmiştir.

Edirne kurtuluşunun 11 inci yılını kutluladı

Şehrimizdeki Edirneliler de Halkevinde toplandılar, nutuklar söylendi

EDİRNE, 25. A. A. — Kurtuluşunun on birinci yıl dönümünü eşsiz bir heyecanla yaşayan Meriç boyu çocukları binlerce kişiden mürekkep bir dalga halinde bu sabah fırka binasında toplanarak inkilâp fırkasına ve yurdu kurtaranlara olan minnet ve şükranlarını arzettiler. Oradan selimiye önüne gidildi. İstiklâl marşının bütün halkı heyecana getiren nağmeleri arasında şanlı bayrağımız selimiyenin minarelerine çekildi. Ve toplarla alkışlarla, yaşalarla selâmlandı.

Hazırlanan kürsiye belediye reisimiz Ekrem Bey çıkarak Edirnelilerin duygularına tercüman olan güzel bir hitabede bulundu. Müteakiben mebusumuz Şeref Bey genç ve çoşgun ruhundan koparak binlerce yurttaşı heyecana getiren güzel nutkunu söyledi ve hitabesine Gazinin " Ne Mutlu Türküm Diyene" sözleriyle nihayet verdi.

Belediye önünde asker jandarma polis müfrezeleri, mektepliler ve esnaf cemiyetleri büyük bir geçit resmi yaptılar. Şimdi yalnız Edirneli değil civar kaza ve köylerle komşu vilâyetlerden gelen binlerce halk sokaklarda coşkun bir dalga halinde Edirnenin kurtuluş bayramını yapıyor.

İstanbulda kurtuluş bayramı nasıl tesit edildi?

Dün Edirnenin düşman istilâsından kurtulduğu günün yıldönümü idi. Bu münasebetle dün şehrimizde de merasim yapılmıştır. Merasimi şehrimizde tahsilde bulunan Edirne lisesi mezunları cemiyeti tertip etmişti. Merasime saat 15 te Halkevi konferans salonunda başlandı. Salon hıncahınç dolmuştu.. Merasime İstiklâl marşı ile başlandı. Marş ayakta dinlendikten sonra cemiyet reisi merasimi açtı.

Bundan sonra muhtelif hatipler kürsüye gelerek Edirnenin kurtuluşundan ve tarihinden bahsettiler. Müteakiben Edirnedeki mimari eserler hakkında bir de konferans verildi.

Merasime geç vakit samimî bir hava içinde nihayet verildi. Dünkü kurtuluş bayramı münasebetile makamatı âliyeye tazim telgrafları çekilmiştir.

ŞEHİR HABERLERİ

FIKRA

Eşirra dehlizinde üç bomba

Gün geçmez ki Galatanın tramvay caddesinde, yahut o caddeye amut olan sokaklarda bir katil ve ya cerh hâdisesi olmasın. Gün geçmez ki orada bir silâh takırtısı ve ya bir bıçak parıltısını müteakip bir veyahut iki insan, alkanlar içinde yere yuvarlanmasın. Şehrin hırlısı, hırsızı, uğurlusu uğursuzu, katili sariki, yankesecisi dolandırıcısı hemen hemen bu semtte toplanmış, bu semtte birikmiş gibidir.

Her ne kadar yan sokaklardaki beşerî mülevvesat, seneler varki eskisi gibi caddelere taşmıyorlar, gelen geçeni izaç etmiyorlar; fakat bu cadde, halihazırile, göğsünde ateşle barutu toplamış bir haldedir: Kadın, içki, silâh!

Üçü de infilâka müheyya olan bu cisimler, Karaköyle Tophane arasındaki ana caddede ve ona mücavir sokaklarda, her gün biribirlerine omuz sürterek geziniyorlar. Eğer bu semtin yan sokakları umumhane olarak kalacaksa, o halde yapılacak ilk iş, bu semtte meyhane ve silâhçı dükkânları açmağı şiddetle menetmektir. Biz, ticaret serbesttir kaidesini alelitlak kabul edenlerden değiliz. Şehrimiz, çok büyüktür. Meyhane ve silâh mağazası açmak istiyenler, onu şehrin herhangi başka bir semtinde açabilirler; fakat biribirine karşı ateşle barut vaziyetinde olan bu infilâka müheyya üç maddenin bir arada toplanması, şehrin ve cemiyetin sükûnunu tehlikeye sokmak istidadını her zaman muhafaza ettikleri için, üçünün birden bu daracık serbestisi daima hatalı ve zararlıdır.

Bu, o demektir ki, gir! Şu meyhaneye kafayı dumanla, gir! Şu umumhaneye hır çıkar. Ve sonra o hiddetle fırlayıp silâhçı dükkânından parana göre kama veya silâh alarak ortalığı kana boya! Bunun mânâsı budur, başka bir şey değildir.

Çocukluğumda hatırlarım: O vakitler cami ve mescit civarlarında bilmem kaç metro mesafe dahilinde meyhane açmak memnudu ve bu memnuiyet şiddetle tatbik olunurdu. Mabetler civarında meyhane açtırmamak mabede hürmet icabı olduğu kadar mescit ve camilerin hem adeden çok, hem de alelumum kesif semtlerde olması itibarile biraz da meyhanelerin adedini tahdit gibi belki içtimaî bir mülâhazadan ileri gelmişti. 20 seneyi mütecavizdir ki bu memnuiyet tatbik sahasından kalkmıştır.

Biz, bugün o memnuiyete benzer bir başka memnuiyet, eşirra dehlizinde infilâka müheyya, bu üç maddeden ikisinin suretikat'iyede men'ini istiyoruz. Eğer umumhaneler ibka edilecekse bu mıntakadan silâhçı dükkânları ve meyhaneler kalkmalı, eğer meyhaneler kalacaksa umumî evler ve silâhçı dükkânları kapatılmalıdır.

Salâhaddin ENİS

BORSA

(İş Bankasından alınan cetvelidir)

25 Teşrinisani 1933

Akşam Fiatları

İstikrazlar		Tahvilât	
İstkrazı dahilî	96,50	Elektrik	—.—
1933 İstikrazı	97,50	Tramvay	—.—
Şark D. yolları	2.40	Tünel	—.—
D. Muvahhide	53.125	Rıhtım	17,75
Gümrükler	7,80	Anadolu I	45.25
Sayd mahî	6	» II	46,75
Bağdat	9,25	Mümessil	51.65
T. askeriye	9,50		

ESHAM

İş Bankası Nama	9,55	Telefon	11.75
» » Hamiline	9,70	Bomonti	18,60
» » Müessis	1[illegible]	Terkos	26,75
Tramvay	46.50	Çimento	11.90
Anadolu Hisse	27.20	İttihad dey.	17,70
Şir. Hayriye	15	Şark dey..	1.—
Reji	3.50	Balya	1.85
		Şark m. ecza	2,85

ÇEK FİATLARI

Paris	12.06	Prağ	15.90
Londra	695	Viyana	4.26
Nüyork	74,835	Madrit	5.7825
Milano	8.97.25	Berlin	1.97.73
Brüksel	3.39	Belgrat	3515.75
Atina	83.02	Zloti	4.21.25
Cenevre	2.43.70	Peşte	3.53.75
Amsterdam	1,17,10	Bükreş	79.55.25
Sofya	65.69.25	Moskova	1092

NUKUT (Satış)

	Kuruş		Kuruş
20 f. Fransız	167	1 Şille. Av.	24.50
1 İsterlin	695	1 Pezeta	16
1 Dolar	128	1 Mark	49
20 Liret	223	1 Zeloti	24.—
20 f. Belçika	117	20 Ley	0.23
20 Drahmi	24	20 Dinar	46.—
20 İ. İsviçre	818	1 Çernoviç	—.—
20 Leva	25.—	1 Altın	9.32
21 Kur. Çek.	118	1 Mecidiye	0,34
1 Florin	83	Banknot	2.33

Ekonomi

Almanyaya ihraç

İthalât ve ihracatımız arasında lehte fark var

Almanyanın ihracatında son aylar zarfında mahsus bir inkişaf görülmektedir.

Alman ihracatındaki bu tezayüt, 3 ay evvele nazaran yüzde sekiz nispetindedir. Bu inkişafın devam edeceği tahmin edilmektedir.

Diğer taraftan Almanya ile memleketimiz arasında ticari münasebat ta artmıştır. Filhakika 932 senesinin ilk 7 ayında Almanyadan 10 milyon küsûr lira kıymetinde ithalâtımız vaki olmuş, bu senenin ilk 7 ayındaki ihracatımız ise 11 küsûr milyon lirayı bulmuştur.

Buna mukabil geçen sene ayni müddet zarfında memleketimizden Almanyaya 5 buçuk milyon kıymetinde ihracat yapılmış iken bu senenin ilk 7 ayındaki ihracatımızın kıymeti 7 buçuk milyon lirayı bulmuştur.

Kaydedilmeyenlerden ceza

Tacirlerin ticaret odasına senelik kayıt müddeti bu ayın 30 uncu günü akşama bitecektir. 1 kânunuevvelden itibaren odaya kaydedilmiyen tacirler tesbit edilecek ve kendilerinden kaydiye ücreti cezasile tahsil olunacaktır.

Sanayi müesseselerimiz

932 senesinde memleketimizde 385 sanayi müessesesi varken bu miktarın geçen sene (1473) e çıktığı tesbit edilmiştir.

Bunlardan 517 si şehrimizde bulunmaktadır. Bu müesseselerden 1295 i makine ile, 178 i kuvvei muharrike ile işletilmektedirler.

Buğday, arpa ihracatımız

Ticaret ve Zahire borsası istatistiklerine göre, ağustostan bu ayın ilk nısfı nihayetine kadar memleketimizden 932 ton buğday, 2150 ton arpa, 2187 ton tiftik, 2572 ton yapağı ihraç edilmiştir.

Daimî bir sergi bulundurulacak

Başlıca Avrupa merkezlerindeki ticaret mümessilliklerimizde belli başlı mahsulâtımızın teşhiri için daimî birer sergi bulundurulması takarrür etmiştir.

Yumurta fiatı

Yumurta fiyatlarındaki düşüklük karşısında yumurta tacirleri arasında bir birlik tesisi için ticaret odasınca sarfı mesai edilmekte olduğu yazılmıştı.

Odada, bu hususta ihzarî bir toplantı yapılmıştır.

Tutulan istatistiklere göre, bir sandık yumurtanın 931 teşrinisanide toptan fiati 50, 932 teşrinisanide 41 lira iken bu sene 26 liraya kadar düşmüştür.

Yugoslavyaya ihracatımız

Yugoslavya ile akdi mevzuu bahis yeni ticaret muahedesine, taraeyn arasında son zamanlarda azalan iktısadî münasebatın inkişaına müessir olcağı ileri sürülmektedir. Tutuln istatistikler, 932 senesinin eylûl altı ayında Yugoslavyaya yaptığımız 900 bin liralık ihracatın bu senenin ayni ayları zarfında 400 bin liraya düştüğü gösterilmektedir.

Afyon fiatları yükselmekte devam ediyor

Uyuşturucu maddeler inhisarı idaresinin afyon fiyatlarını yükseltmesi üzerine, son günlerde piyasada 875 - 925 kuruş arasında yüz sandıktan aza afyon satılmıştır. Ayon piyasası sağlam bulunmaktadır. Bu vaziyet, Avrupa piyasasında da tesirini göstermiş ve afyon fiyatlarının daha ziyade yükselmesi beklenmektedir.

Ayvacıkta bu seneki zeytin mahsulü

AYVACIK, (Milliyet) — Kazamız dahilinde bir milyona yakın zeytin ağacı mevcuttur. Bu zeytin ağaçlarının mahsulü Ayvacık kazasının yegâne servetini teşkil eder. Bu sene zeytin mahsulünün kuralıklığa maruz kalacağı anlaşılıyor ve korkuluyordu. Harman zamanında yağan devamlı yağmurlar mahsul üzerinde çok iyi tesirler yapmıştır.

Zeytin taneleri irileşmiştir. Bundan on beş gün evvel mahsul toplanmağa başlanmıştır. Kazamız dahilinde mevcut on beşten fazla yağ fabrika ve mengeneleri faaliyete geçmiştir. Bu sene mahsul çok bereketlidir. Yalnız fiatler düşkündür. Yağ tüccarları yağın okkasını 20 den 25 kuruşa kadar almaktadırlar. Mahsulün bereketi fiatlerin düşkünlüğünü telâfi etmektedir.

Maarifte

Maarif müsteşarlığı

Evvelce kendisine Maarif müsteşarlığı teklif edilen Behçet Bey bu vazifeyi kabul edemiyeceğini bildirerek itizar etmiştir. Öğrendiğimize göre Maarif müsteşarlığına Avrupada talebe müettişi olan Cevat Bey getirilecektir. Yüksek ve orta tedrisat müdürü umumilikleri için henüz taayyün etmiş kimse yoktur.

Kıdem zamları ne zaman verilecek?

İstanbul ilk tedrisat müfettişlerinden 16 müfettişe ait kıdem zammı listesi Maari müdürlüğüne tebliğ edilmiştir. Yeni münhaller önümüzdeki ay başından itibaren verilmeğe başlanacaktır.

Yeni ölçüler

Vekâlet alâkadarlara yeni bir tamim gönderdi

Yeni ölçüler kanununun 1934 senesi iptidasından itibaren sureti katiyede tatbikı mukarrer bulunduğundan İktısat vekâleti alâkadarları ikaz için yeni bir tamim göndermiştir. Buna nazaran nihayet bu sene sonuna kadar tüccar, esnaf ve müesseselerin ellerindeki her nevi eski sistem ölçü ve âletleri âşarî metre sistemine ve ölçüler nizamnamesi hükümlerine uygun ölçülerle tamamen değiştirmeleri lâzım gelmektedir. Aksi halde ceza görecekler dir. Mevcut ölçülerin değiştirilmesinde aldatılmaması için kullanılması yasak edilen ölçülerden başlıcaları da tamimde şu surete gösterilmiştir:

1 — Masa, dolap ve benzerlerine çizilerek veya yerleştirilerek kullanılan ölçüler.

2 — Kenarı ve dibi niribirine müvazi bir müstevide bulunmayan silme ölçüler.

Perakende ispirtolu içki satan yerlerde şarap ve rakı satışlarında kullanılan boş bira, konyak ve diğer içki şişeleri.

4 — Her hangi yüzünde büyükçe gözler ve habbe delikleri bulunan tartılar.

5 — Başlığı vidalı tartılar.

6 — Ağaç manivela kollu tartılar

7 — Kollarındaki menşurlara asılacak yerde hedefleri kollara bağlı teraziler.

8 — Topuzu bir çengelle ve doğrudan doğruya kantar koluna asılı kantarlar.

9 — Yaylı elkantarları

Yeni vapurlar mübayaa edilecek

Türk vapurculuk şirketi, yeni vapurlar mübayaasına lüzum görmüştür.

Yeni vapur mübayaası için önümüzdeki ay başında şirket namına bir heyetin Avrupaya gitmesi mevzuu bahsolmaktadır.

Seyyahin bürosu

Şehrimizdeki bankacılık kısmını olduğu gibi seyyahin bürosunun da tatili faaliyetine karar verdiğini yazdığımız Amerikan Ekspres Bankasının dördüncü Vakıf Hanının alt katıdaki dairesinin eşyası, dün müzayede ile satışa çıkarılmıştır. Bir kısım eşya satılmıştır.

Bu daireye, Adapazarı Ticaret Bankası yerleşecektir.

Sis düdükleri

Tahlisiye idaresi İstanbul limanına konulan sis düdüklerinin çok faydalı netice verdiğini görerek Karadeniz boğazı methaline de bir sis düdüğü koymağa karar vermiştir. Bu düdük yakında mübayaa edilecektir.

Hakkı huzur

Takdiri kıymet komisyonu azası vekâlete müracaat etti

Hususî vapurlara kıymet biçen komisyon, Türk vapurculuk şirketinden 25 bin lira hakkı takdir istemişti.

Şirket idare meclisi, bunu fazla görmekle beraber, vapurlara ikinci bir defa olarak hakem tarafından kıymet biçildiği için esas itibarile kanunun takdiri kıymet komisyonuna da ücret verilmesini âmir bulunup bulunmadığının tetkikini hukuk müşavirliğine havale etmiştir.

Ayni zamanda, bu paranın verilmesi lâzım gelse de, şirket haricinde kalan vapurcuların vapurlarına biçilen kıymetlerin ücretini şirketin vermesi lâzım gelmiyeceği de ileri sürülmektedir.

Müracaatma müsbet ve menfi henüz cevap alamayan takdiri kıymet komisyonu, İktısat vekâletine müracaat etmiş ve şirkette hakkı takdir vermeğe temayül görünmediğinden bahisle bu hakkın teminini istemiştir.

Bir grupun Müracaatı

Kumaş fabrikası kurmak isteyen grup

Aldığımız malûmata nazaran beynelmilel sanayi âleminde en mühim bir mevkii olan bir İngiliz firması memleketimizde büyük sanayi işlerine girişmek üzere hükûmetle temaslarda bulunmuştur.

Bu firma ayni zamanda sanayi işlerile meşgul olan Sümer Bank'a da müracaat etmiş ve müşterek bazı iş tekliflerinde bulunmuştur.

İngiliz firması muafiyetlerden ve kontenjandan istifade ederek memleketimizde fabrikalar kuracaktır. Kumaş imal edecek bu fabrikaların mamulâtının firma büyük kısmını ihraç edecek ve muayyen bir nispette Türkiyede satacaktır. Hattâ teklifte muayyen bir zaman sonra imalâtın hepsinin ihraç edileceği bildirilmektedir.

Bu İngiliz firması Türkiyedeki sanayi himayesini bütün dünya pazarlarına müsait şeraitle kumaş ihracı için kâfi gördüğünü bildirmektedir.

Kurslar ne zaman tatil edilecek?

Gümrük muayene memurlarına pamuklu mensucatın elyafını tadat usullerini öğretmek üzere açılan kursta takrir edilen dersler, bir kitap halinde tabettirilmektedir.

Kitabın tab'ını müteakip muayene memurlarına muhteviyatı hakkında izahat verilecek ve artık kurslar tatil edilecektir.

Mahkemelerde

300 bin lira tazminat!

Muhtelit Türk - Yunan mahkemesinde 12 dava reddedildi

Muhtelit Türk - Yunan mahkemesinde dün 19 davaya bakılmıştır. Bunlardan 12 si reddedilmiştir. Reddedilen davalarda istenen tazminat miktarı 300 küsur bin liradır. 7 dava da talik edilmiştir.

Ali Fedai Ef. deli değil

12 Nisan günü Anadolu Ajansı daktilolarından Mel. Süzanı köprü üzerinde öldürmekten suçlu Anadolu Ajansı telsiz memuru Ali Fedai Ef. nin muhakemesine dün ağır ceza mahkemesinde devam edilmiştir. Dünkü muhakemede Ajans baş muharriri İhsan Beyle daktilo Mel. Evremiya, sabık merkez memurlarından Hulusi B. şahit olarak dinlenmişlerdir. Dün tıbbı adlî müdürü Mustafa Hayrullah Bey de şahit sıfatile dinlenmiş, muma ileyh Ali Fedai Efendinin deli olmadığını, ehliyeti cezaiyeyi haiz bulunduğunu söylemiştir. Diğer şahitler de Ali Fedai Eendinin Mel. Suzanı öldürüp öldürmediğini bilmediklerini, Ajantaki vazifesi başından ayrıldığının da farkında olmadıklarını, onu azamî saat beste ve saat altıya on kala ajansta gördüklerini söylemişlerdir. Muhakeme şahit celbi için başka güne bırakılmıştır.

Son Posta aleyhindeki dava

Sonposta gazetesi aleyhine Bristol oteli cinayeti muhakemesi safahatını hâkimin men'ine rağmen yazdığı için açılan davaya dün birinci ceza mahkemesinde devam edilecekti. Fakat müddeiumumî muavini Feridun Beyin bu suçun kabahat derecesini geçmediği cihetle son af kanununa nazaran takibat yapılamıyacağını söylemiş, duruşmanın durdurulmasını ve takibattan vazgecilmesini istemiştir. Mahkeme bu talebi kanuna muvafık bulmuş ve takibatın durdurulmasına karar vermiştir.

6 ay hapsedilecek

Tophanede Bostanbaşındaki apartımanında kaçak rakı ile kaçak rakı imaline mahsus âlât ve edevat zuhur eden Madam Katinanın muhakemesi dün dokuzuncu ihtisas mahkemesinde bitirilmiştir. Yapılan müdafaalarda Madam Katinanın rakı kaçakçılığı yapmadığı iddia edilmesine ve beraet talep edilmesine rağmen cürmü sabit görmüş ve Madam Katinanın 6 ay hapse konulmasına 250 lira papra cezası vermesine karar vermiştir.

İhtısas mahkemelerinde

Eroin kullanmaktan suçlu eski polis memurlarından Bürhan Efendi 8 inci ihtisas mahkemesince kefalete rapten tahliye edilmiştir. Dün sekizinci ihtisas mahkemesinde sabun kaçakçılığından suçlu Kerope Karslyan Ef. nin muhakemesine devam edilmiştir. Suçlu, ehli hibre mesaisine mahkeme zabıt kâtibinin iştirak etmiş bulunduğunu ileri sürerek reddi hâkim iddiasında bulunmuş ve temyiz mahkemesi bu itirazı varit görmemiştir. Dün bazı şahitler dinlenmiş ve muhakeme başka güne bırakılmıştır.

Elektrik şirketile ihtilâf

İstanbul barosu ile elektrik şirketi arasında bir ihtilâf çıkmıştır. Baro resmî daireler ve resmî teşekküller meyanında bulunduğu için istihlâk ettiği elektriğin resmî daireler ve cemiyetler tarifesine göre yarı yarıya ucrete tâbi olmasını talep etmiştir. Elektrik şirketi verdiği cevapta baronun resmî daireler ve teşekküller meyanın da olmadığını bildirerek ücretin tam olarak alelâde tarife üzerinden alınmasına devam edileceğini bildirmiştir. Baronun bunun için mahkemeye müracaat etmesi muhtemeldir.

Kasten yangın iddiası

Bahçekapıda gömlekçi dükkânını sigorta bedeline tama ederek kasden yakdığı iddiasile muhakeme edilmekte olan Salâhattin Vehbi Beyin muhakemesine ağır cezada devam edilmiştir. Dünkü muhakemede sabık Eminönü merkez memuru Hulûsi Bey şahit olarak dinlenmiştir. Muhakeme başka şahitler celbi için başka güne bırakılmıştır.

Belediyede

Süt kaça?

7,5 kuruştan 40 kuruşa kadar değişiyor

İstanbulda süt fiyatı, şehrin her tarafında tehalüf etmektedir. Sütün okkası 40 ile 15 arasında satılmaktadır.

Ziraat mektebi çiftliğinde istihsal edilen sütün okkası ise 7,5 kuruşa satılmaktadır. Fakat buradan şehre kadar nakli müşkül olduğundan ve mahallinde fazla müşteri bulunmadığından sütler bozulmaktadır.

Belediye süt işleri için yeni bazı tedbirler almayı tasavvur etmektedir.

Lodostan köprü kapanamadı

Evvelki akşam başlayan yağmuru müteakip bir lodos fırtınası çıkmış, dün sabaha kadar sürmüştür.

Fırtına esnasında vapurlar müşkülâtla seferlerine devam edebilmişlerdir. Şehirde bazı dükkânların tabelâları ve bazı evlerin kiremitleri uçmuş, esasen kuvveti kâfi gelmiyen belediyenin motörü de dün sabah, muayyen vaktinde köprüyü kapatamamıştır.

Liman idaresi, denizde kaza olmadığını haber vermiştir.

Fırtına hafifledikten sonra vapurlar seferlerine devam etmişlerdir. Dün güneş çıkmış, hava biraz ısınmıştır.

Daktiloluk için imtihan

Belediyede münhal bulunan iki daktiloluk için dün namzetler arasında bir müsabaka imtihanı yapılmıştır.

Ayakkabı, elbise

Belediye kooperatifi azaya elbise, ayakkabı, gömlek ve saire de vermeğe başlamıştır. Aza bu eşyayı kooperatiften aldığı bonolarla muhtelif mağazalardan tedarik etmektedir.

Yol parası vermeyenler

Yol parasını nakten ödemiyenler, kanun mucibince her sene vilâyet dahilinde yapılmakta olan yollarda çalıştırılmaktadırlar.

Bu gibiler iki posta ayrılarak yollarda altışar gün iş görürler. Vilâyetimiz halkından olup geçen sen yol parasını vermiyenlerden bir kısmı sonbahar postası olarak tefrik edilmiş, vilâyet dahilinde yeni yapılmakta veya tamir edilmekte olan yollara gönderilmişlerdir. İlk posta olarak ayrılan (3800) kişi (Hadımköy - Yassıviran) ve (Karamürsel - Yalova) yollarında altışar gün iş görmüşler, bu suretle borçlarını ödemişlerdi.

Geriye dört bin beş yüz kişi kalmıştır. Bunlar da ilkbahar postası olarak ayrılmışlardır. Bu 4500 kişi önümüzdeki mart ayında hep birlikte vilâyetimiz dahilinde yapılmakta veya tamir edilmekte olan yollara amele olarak sevkedileceklerdir.

Verilen malûmata göre, önümüzdeki sene yol vergisinin tahsil tarzı için bazı tasavvurlar vardır. Bu tasavvurlar tahakkuk ettiği takdirde yol vergisinin nakten tahsili daha geniş mikyasta mümkün olacak ve mükellef amele miktarı azalacaktır.

Vilâyette

Hepsi kurutulacak

Avlanmak için göl açmak yasak edildi

Beykozun Bozane köylüleri, geçenlerde o civarda tetkikat yapan vilâyet jandarma kumandanı binbaşı İzzet Beye müracaatla sıtmadan şikâyet etmişlerdir.

Köylüler, o civarda bir çiftlik arazisinin sulak olduğunu ve üstelik çiftlik sahibinin avlanmak için de akmakta olan suyu kendi açtırdığı gölcüklerde biriktirdiğini söylemişlerdir.

Binbaşı İzzet Bey, meseleyi dün vali muavini Ali Rıza beye anlatmıştır. Vilâyet vasıtasile mahalline tebligat yaparak köy kanunu mucibince bu yerlerin kurutturulmasını ve avlanmak için göl açılmasının menolunması bildirilecektir.

Şile tahkikatı

Şile cinayeti tahkikatına devam olunmaktadır. Mahallî hükûmete müracaat eden iki kömürcü maznunlardan Ali ve Şakirle karşılaştırıldığı vakit bunları teşhis etmişlerdir.

Kâğıthane fidanlığı

Ziraat müdürlüğünün Kâğıthanede vücuda getirdiği fidanlık büyütülmüştür. Burada yetiştirilen fidanlar şehrin ağaçsız yerlerine dikilecektir.

Malî işler

Dün İstanbul tahakkuk müdürü Talât Bey, maliye başmürakibi Raşit Beyi ziyaretle maliye işleri hakkında görüşmüşlerdir.

Gizli nüfus işleri

Aftan istifade eden gizli nüfusun kayıt muamelesine devam edilmektedir. Bunlar için vesikalar istenmektedir.

FELEK

Yine Evkaf icaresi meselesi

Bana bir vatandaş imzasile mektup gönderen karilerimden bir zat soruyor:

"Icare mikdarı vakfiyelerde tasrih olunduğuna nazaran tenkis etmek vakfa hiyanet olduğu kadar tezyidine de mesağ yoktur. Vakıfta esasat budur değil mi? Acaba mahkemeye müracaat edilse vakfa müeccel icare tediyesile mükellef olan vakıf gayrimenkuller sahipleri lehine karar alınabilri mi?"

Ilâhi vatandaş! Hatırına neler geliyor?.. Şimdi ahkâmı evkaf kaldı mı? Ahkâmı ekvaf mevcutken bile böyle vakfiye falan tanırlar mıydı? Vaktile mahkemei evkaf diye bir mahkeme vardı. Orası (vakfın lehine) kaydile şartı vâkıfa mugayir bir sürü kararlar verirdi. Meselâ: Vakıf gayrimenkulleri hattâ menkulleri satmak memnudur. Fakat mahkeme bunların satılmasına değil, (nakıtle tebdiline) karar verirdi. Dikkat ettiniz mi?. Satmaya karar vermiyor, nakitle mübadele ediyor.. Bir nevi (hilei şer'iye). Bu kelimeler kadar biribirine yabancı gelecek ik isöz bulunamazken vaktile bu usul pek mergup idi..

Şimdi ise mahkemeler vakıf, vakfiye gibi şeylerle değil kanunlarla mukayyettir ve vakıf bütçesinde de bu icarelerin arttırılmasına dair rakamlar mevcuttur. O halde:

Vereceğiz.
Vereceksiniz.
Verec ekler.

Bir masal!.

Arasıra masal yazmak âdetimdir. Bu masallar herkesin bildiği şeylerdir. Belki böyle arada bir hatırlatılmasında faide vardır. Baklavayı herkes bilir ve her gün baklava yemek istenmez amma arasıra yenir ve kimse:

— Ben bir kere baklava yemiştim. Bir daha istemem. demez.

Masal şudur:

Vaktile - çok eski bir zamanda - bir yere bir vali göndermişler. Vali esasen oraya bir hayli rüşvet vererek tayin edildiği için, sarfettiği parayı çıkarmaya ve üstelik bir hayli daha para vurmaya karar vermiş imiş.. Memlekete vardığının ikinci günü oranın Rum eşrafını çağırmış ve biraz hoş beşten sonra ahırdaki kısrağını göstererek sormuş:

— Söyleyin bakalım! Şu hayvan nedir?.

Tabiî berikiler şu cevabı vermişler:

— Efendim, bu bir kısraktır... Vali birden bire parlamış..

— Vay keratalar! Koskoca maltız keçisine kısrak diyorlar. Hakikati bu kadar inkâr edenlere hiç tesadüf etmedim. Vurun beherine ellişer sopa!..

Ve ondan sonra sopacı başı vali namına paraları sızdırmış...

Ertesi günü sıra Ermenilere gelmiş... Rumlardan hâdiseyi öğrenen Ermeniler valinin:

— Söyleyin bakalım! Şu hayvan nedir? Sualine hemen:

— Efendim! Güzel bir maltız keçişi... Cevabını vermişler. Vali gene köpürmüş:

— Vay hainler, demiş.. Gözgöre göre koca kısrağı maltız keçisi yaptılar.. Vurun!..

Onlar da paraları sökülmüşler Sıra gelmiş Yahudilere:

Rum ve Ermenilerin başlarına geleni bildikleri için valinin mahut sualine şöyle cevap vermişler:

— Efendimiz! Bu ne kısraktır, ne keçidir. Bu bir Allahın belâsıdır. Ne emrederseniz öyle olsun..

Böylelikle dayaktan olsun kurtulmuşlar...

Şükür şimdi ne böyle valiler, ne keçi görünen kısraklar, ne de sopa muhabbeti var..

FELEK

Muafiyet listesi

Şehrimizdeki bazı fabrikaların mevaddı iptidaiye ihtiyaçlarını tetkik eden İktısat vekâleti fen müfettişi Nafiz B. Ankaraya dönmüştür. Yeni muafiyet listelerinin bir haftaya kadar son şeklini alarak tebliği beklenmektedir.

Diğer taraftan sanayi birliğinde muafiyet usulünün kaldırılarak gelecek seneden itibaren hazine varidatına müessir olmamak üzere bir tarife tatbiki için hükûmete ait yapılacak tetkikata devam edilmektedir.

Sanayi Birliği umumî kâtibi Nazmi Nuri Bey, bu tetkikatın bir iki ay daha devam edeceğini ve hazırlanacak projenin Vekâlete takdim edileceğini söylemiştir.

İktisadî bahısler

(Propaganda!)

Siyasette propaganda, ticarette reklâm; yani telkin hassası!.. Asrımızda bu kuvvetin şumulü o kadar genişliyor, beşer üzerinde tesiri o kadar artıyor ki, artık tanımak - tanıtmak, inanmak - inandırmak mecburiyetleri adeta yaşama ve yaaştma ihtiyaçlarının başlıcaları arasına karışmıştır. Bilhassa müterakki memleketlerde ruhî nüfuzlara gün geçtikçe ehemmiyet verilmektedir. Fennın, ilmin her sahasında akla gelmiyen istianelerle telkin imkânları düşünülüyor ve tatbik ediliyor. İyi reklâm teşkilâtına dayanmıyan bir ticaret müessesesinin sermayesizlikten daha elim bir eksikliği olduğu muhakkaktır. Bir malın nefaseti tanımak ve tanıtmakla belli olur. Her hangi sanat şubesinin mamulâtı ne kadar sağlam olursa olsun — iyi prezante edilmedikçe — deposunda zamanla ihtiyarlamağa veya daha fenası çürümeğe mahkûmdur. Hattâ en çok sevilen, en fazla popüler sinema yıldızları en bol reklâm masrafile süslü olanlarıdır. Reklâmcılık uğurunda garp ve yeni dünyada nazarıdikkati celp için ahlâk kaidelerinden bile uzaklaşılmakta, binbir hile ve hud'aya başvurulmaktadır. Bunlar da zamanımızda meşru bir tebessümle karşılanıyor.

Hükûmet ile millet arasında en sıkı bağlantıyı doğuran ve besleyen, bazı mevzii aykırılıkları ortadan kaldıran en büyük kuvvet anlatma teşkilâtıdır. Bu teşkilâtın çalışma tarzı programlı ve mütemadi ise rabıta da devamlı ve sağlamdır.

Beynelmilel münasebetlerde, propagandanın faaliyet sahası artmaktadır. Cenevre'nin muhteşem dekorlu diplomatik salonlarının ölçülmüş, biçilmiş nutuklarını, yığın yığın adetli raporlarını küçücük elektrik şerareleri arkasına saklanmış radyodaki mantıklı bir haykırış parça, parça ediyor. O yılların emeğini taşıyan nutuklar, raporlar bir kırpıntı kümesi kadar cansız ve manasız kalıyor. Yeşil örtülü masalarda fikirler çarpışmaktan ziyade gecenin sakin karanlığına savrulan elektrikli sözler daha özlü neticeler verdiği muhakkaktır. Son zamanlarda iki ayrı ırka mensup devlet adamlarının bu elektrik kürsüsünden milletlerine hitapları ayni zamanda biribirlerini tatmin veya tehdit eden muhavere zeminini teşkil ettiğini işitiyoruz. Aksayışarkta demiryollarının maliyet fiatini, fabrika adedini, iktısadı hususiyetlerini radyo merkezleri size hazırlanmış br etüt halinde önünüze döker. Arzu edilen her şeyi zorla fakat yadırgatmadan öğretmek için telsiz stüdyoları lisan koleksiyonu bolluğu ile konuşuyorlar.

Tabı makinelerinin de bu cephede oynadığı rol küçük değildir. Yüz binlerce kilometrelik arazi sahibi, milyonlarca tebaalı bir devlet günün birinde yabancı diyardaki gazetenin muayyen kari kitlesine hitap edebilmek, kendi ülkesini tanıtmak ve milletini sevdirmek için bazan bütün sayıfalarını kabarık yekûnler mukabili satın aldığına şahit oluyoruz.

Şu kısa bakışla anlaşılıyor ki, insanların hissiyatını tahrik veya tenmiye etmek zamanımızın en mühim ihtısas şubesi ve ihtiyacı olmuştur. Bu ihtiyaç modern devlet teşkilâtında geniş kadro, en kuvvetli elemanlarla mevki almaktadır. Artık bir milletin vücut sıhhatini tanzim etmek, korumak hükûmetin ne kadar esaslı vazifelerinden ise, milletine, nefsine itimadı yaratmak, binbir türlü zaman tesirlerine karşı asâbı takviye etmek, düzeltmek o kadar mecburidir. Çünkü mikroskopların da seçemediği hisleri aşılayan bazı zehirli fikir en hain sarî bir hastalığın tanınmış mikrobundan daha az muharrip değildir. Böyle ruhî malûller en marîz çelimsiz vücutlar kadar yardıma ve tedaviye muhtaçtır.

Haricî siyasette bir milletin gaye edindiği emellere dünyayı inandırmak, onları yaymak: milyonlarla beslenen bir istihbarat şebekesinin topladığı gizli malûmattan daha ehemmyetsiz olmadığı tebeyyün etmiş pisikolojik bir hadisedir. Haricî ticaretlerde ise hükûmetlerin mürakıp hattâ nâzım olduğu ve gün geçtikçe bu vazifenin şumullendiği göz önünde tutulursa asrımız buhranın, alış - veriş hayatın da doğurduğu çekingenliği izale için reklâm ve propagandadan tevakki edilemez.

İtiraf etmeliyiz ki, şimdiye kadar Osmanlı saltanının oğuşuk ihmali bu cephede pek barizdir. Türkü ve Türkiyeyi tanıtmak, sevdirmek için yapılmış maddî ve manevî tesirler yoktur. Her şeyde olduğu gibi mustagni ve mütevekkil bir eda ve kaygusuzluk ile hakkımızda yayılan eracife seyirci kalmışız. Biz garbın dimağında şairlerinin ya hurafelerle süslü eserlerile yahut sürüm ve merak temini için tütün paketlerinin üstünde çizilmiş acip kıyafetli resimlerle tecessüm etmişız. Şark esrar diyarı kaldıkça bu dumanlı havadan istifade ederek aleyhimizde yaveler savuran kurtlarla kendilerine en emin muhit buldular. İşte bu yüzden kendimizi olduğumuz kadar da tanıtamadık. Halbuki diğer milletler bu husustaki mübalâğayı mubah görürler. Bu teseyyüdün seyyiatını çok eskimeyen mazimizde de tattık. Tesadüfün sevkile ülkemize gelmiyenlerden dost bulamadık. Masum dileklerimizi yerine getirebilmek, en tabiî haklarımızı alabilmek için yılların müşkülâtı omuzlarımıza yüklendi.

Tarih yapraklarındaki yanlışlıkları tashihte hiç bir vakit gecikmeyen Türkiye Cümhuriyetinin böyle bir teşkilâta girişmesi takdirin fevkinde bir keyfiyettir. Zira ruh ile maddenin mezci hayatın esasıdır.

Sadreddin ENVER

Teşekkür

Sevgili refikam ve annemizin ebedî gaybubeti münasebetile gerek merhumenin cenaze merasiminde bulunmak ve gerek telgraf ve mektup vasıtasile büyük matemimize iştirak etmek lûtfunda bulunan dostlarımıza ayrı ayrı teşekkür etmeye teessürümüz mani olduğundan muhterem gazetenizin cümlesine minnet ve şükranlarımızın arzına tavassut etmesini rica ederiz efendim.

Ağa Oğlu Ahmet ve çocukları

HİKÂYE

Tasdik muamelesi

— Fransızcadan —

Arkadaşlardan biri adını değiştirmişti. Bir mesele için karakoldan yeni adresinin tasdik ettirilmesi icap etmişti. Ve arkadaşım Durand karakola gitti.

Durand (şapkası elidne içeri girerek) — Efendim, bir ricamız var.

Mukayyit — Nedir, ne var, nasıl rica?

Durand (bir kâğıt uzatarak) — Mahalleye yeni taşındık. Şu evrakta yeni adresimizin tasdikini rica edecektim.

Mukayyit — Şimdi nerede oturuyorsun?

Durand — Belleville sokağında..

Mukayyit — Evvelce nerede oturuyordun?

Durand — Thiers sokağında..

Mukayyit — Neden bu mahalleye taşındınız?

Durand — Eh, taşındık.. Taşınmak ta bir cürüm mü

Mukayyit — Bana bak.. Polise karşı biraz terbiyeli olmak lâzım olduğunu galiba bilmiyorsunuz. Ben sana soruyorum: Neden bu mahalleye taşındınız? Cevap ver, bir şey saklama..

Durand — Bu mahalleye taşındık. Çünkü öteki evden çıktık.

Mukayyit — Ben de bunu soruyorum işte. Şimdi nerede oturuyorsunuz?

Durand — Belleville sokağında..

Mukayyit — Demek ki, Thiers sokağında artık oturmıyorsunuz.

Durand — Hayır efendim.

Mukayyit — Şimdi bu mahallede oturduğunuzu mu tasdik edeceğiz?

Durand — Onu rica edecektim, efendim.

Mukayyit — Adınız?

Durand — Jaques Durand Marin.

Mukayyeti — Mesleğiniz?

Durand — Dişçi efendim.

Mukayyit — Ne işçisi? Tasrih edin?

Durand — İşçi değil, dişçi efendim. Yani diş hekimi..

Mukayyit — Ha, öyle söyleyin..Diplomanız var mı?

Durand — Elbette.

Mukayyit — Okumak, yazmak bilir misiniz?

Durand — Evet, öğrendik efendim.

Mukayyit — İkametgâh?

Durand — Belleville sokağı..

Mukayyit — Burada uzun müddetten beri mi ikamet edersiniz?

Durand — İki gün evvel taşındık efendim.

Mukayyit — Eskiden nerede oturdunuz?

Durand — Demin söylemiştik ya...

Mukayyit (yumruğunu masaya vurarak) — Öyle terslenme, zabıtaya hakaret mi ediyorsun? Şimdi zabıt tutar, seni mahkemeye veririm. İfayi vazife halinde bir memura hakaretin ne demek olduğunu o zaman anlarsın.

Durand — Estağfirullah efendim, öyle bir şey aklımdan bile geçmez.

Mukayyit — Öyleyse ne diye tersleniyorsun?

Durand — Terslendiğimiz yok efendim.

Mukayyit — Ben sana Belleville sokağında evvel nerede oturduğunu zu soruyorum.

Durand — Thiers sokağında 75 numarada oturuyorum. Şimdi Belleville sokağında 18 numaraya taşındım, orada oturuyorum ve yeni ikametgâhımın tastik edilmesini rica ediyorum.

Mukayyit — O kadar acele konuşma... Tastik etmek için bizim her şeyi bilmemiz lâzımdır. Thiers sokağında oturduğunuz, oradan buraya geldiğiniz ne malûm! Biz işin içyüzünü anlamadan tastik yapamayız. Bize hakikati, sadece hakikati, yalnız hakikati söylemeniz lâzımdır. Cevap veriniz.

Durand (şaşkın) — Neye cevap vereyim efendim?

Mukayyit — Thiers sokağında oturuyordunuz. Şimdi Belleville sokağına taşındız. Öyle değil mi? İyi anlaşıldı değil mi? Ve siz evrakınızda yeni adresinizin tastikini istiyorsunuz. Demek ki öteki mahalleyi artık terkettiniz. Bir daha oraya dönmiyeceksiniz. İşte şöyle, hüsnüniyetle her şeyi söyleyin ki, muameleniz yapılsın. Ufacık bir meseleyi bile doğru dürüst anlatmasını bilmiyorsun.

RADYO

Bugünkü Program

ISTANBUL :
18 Gramofon.
18,30 Alaturka plâk.
19 Orkestra
20 Tanburi Refik Bey ve arkadaşları.
21,30 Gramofon.
22 Anadolu Ajansı, Borsa haberi, Saat ayarı.

ANKARA

12,30 - 13,30: Gramofon. 18 - 18,45: Orkestra: Beethoven Ouverture Fidelio, Leopold Fantaisie Russiches Echo, Albeniz . . . . . Cadiz Polliaick . . . Lonci Fut. 18,45 - 20: Alaturka saz. 20: Ajans haberleri.

VARŞOVA 1411 m.

15: Ziraat nazırı Mr. Karwacki'nin konferansı. 15,30: Erkek ve çocuk koleraları konseri. 16: Müsahabe. 16,20: Plâk ile salon musikisi. 17,05: Çocuk programı. 17,35: Plâk. 18,05: Kadın saati. 18,20: Popüler bir temsil. 19,05: Müsahabe. 19,45: Sopran muganniye Mme. İr. Downar tarafından taganni. 20,05: Müsahabeler. 20,55: Lembergten: Neşeli neşriyat. 21,35: Haberler. 21,50: "Aşk avı" isimli musikili temsil.

BUDAPEŞTE 550 m.

16,50: Askerî konser. 17,35: Konferans. 19,50: Georg Gutenberg salon orkestrası. (Ostende kahvesinden naklen). 20,25: Neşeli musahabe. 20.55: Matmazel S. Hir tarafından piyano konseri. 21,35: Spor, koşu haberleri. 21,55: Temsil. 22,40: Hungaria otelinden İmre Magyari Sigan takımının konseri. 23,50: Simplon kahvesinden trio konser.

VİYANA 518 m.

18: Senfonik radyo orkestrası. 19,10: Afrikahayatına dair neşriyat. 19,40: Josefine Widmar'ın eserlerinden. 20,05: Hafif musiki. 20,50: Saat ayarı. 21,05: Üç perdelik temsil. "Pension Schöller". 22,50: Akşam haberleri. 23,05: Radyo senfonik heyeti tarafından akşam konseri.

BÜKREŞ 394 m.

10: Bükreş Patrikliğinden nakil. 11,30: Ruhî neşriyat. 11,45: Plâk. (Ruhî plâklar). 12: Senfonik konser. (Plâk). 13: Pâlk konseri. 14: Haberler. 14,15: Plâk. (Hafif musiki.) 17: Köylü neşriyatı. 18,05: Jean Marco takımı tarafından karışık konser. 19: Haberler. 19,15: Jean Marco takımının devamı. 20: Üniversite dersi. 20,20: Plâk. 20,45: Konferans. 21: Operet temsili.

Pazartesi, 27-11-933

ISTANBUL :
18 Gramofon.
18,30 Fransızca ders (İlerlemiş olanlara).
19 Munir Nurettin Bey ve arkadaşları.
20 Refik Talat Bey ve arkadaşları.
21,30 Gramofon.
22 Anadolu Ajansı, Borsa haberi, Saat ayarı.

Salı, 28-11-933

ISTANBUL :
18 Gramofon.
18,30 Doktor Ali Şükrü tarafından (Çocukları soğuktan koruma) hakkında konferans.
19 Orkestra. Madam Reine tarafından taganni.
20 Eftalya Sadi H. ve Kemani Sadi Bey ve arkadaşları.
21,30 Gramofon.
22 Anadolu Ajansı, Borsa haberi, Saat ayarı.

Çarşamba, 29-11-933

ISTANBUL :
18 Gramofon.
18,45 Ders (İlerlemiş olanlara).
19,15 Hazım B. tarafından Karagöz.
20 Kemani Reşat ve arkadaşları.
21,30 Gramofon.
22 Anadolu Ajansı, Borsa haberi, Saat ayarı.

Perşembe, 30-11-933

ISTANBUL :
18 Gramofon.
18,30 Türkçe plâk
19 Orkestra ve Türkçe tangolar
20 Kemal Niyazi Bey ve arkadaşları.
21,30 Gramofon.
22 Anadolu Ajansı, Borsa haberi, Saat ayarı.

Cuma, 1-12-933

ISTANBUL :
12,30 Türkçe plâk neşriyatı
18 Gramofon.
18,30 Türkçe plâk.
20 Hanımlar Hey'eti
21,30 Gramofon.
22 Anadolu Ajansı, Borsa haberi, Saat ayarı.

Cumartesi, 2-12-933

ISTANBUL :
18 Gramofon.
18,30 Fransızca ders (Müptedilere mahsus).
19 Belkis Hanım.
20 Bedayii Musiki Heyeti.
21,30 Gramofon.
22 Anadolu Ajansı, Borsa haberi, Saat ayarı.

Yeni neşriyat

Köy çocuğunun ilk okuma kitabı

İbrahim Hilmi Bey tarafından kaleme alınmış olan (Köy çocuğunun ilk okuma kitabı) namı altında bir mektep kitabı intişar etmiştir.

Bu kitap, gayet nefis renkli bir kapak içinde fevkalâde güzel resim ve mündericat ile cümhuriyetin onuncu yıldönümü armağanıdır.

Köy mektepleri müfredat programına göre hazırlanmıştır. 1 inci, 2 inci, üçüncü sınıflar için gayet selis açık türkçe olarak yazılmıştır.

Çocuklarını okutmak istiyen babalara ve muallimlere tavsiye ederiz. Hilmi kütüphanesi tarafından neşredilmiştir.

Teşekkür

Düçar olduğu hastalıktan dolayı büyük kızıma kemali meharet ve hazakatle ameliyat yaparak kısa bir zamanda kendisini elim iztiraptan kurtaran Haseki Nisa hastahanesi Baş Operatörü Doktör Ahmet Kemal Beyfendiye namına ve ailemiz namına samimî minnettarlığımızı arzeder ve refakatlerindeki heyeti fenniye ve muavinenin ihtimamlarına karşıda teşekkürler eylerim.

Hikmet Silahor

Dr. İHSAN SAMİ
Gonokok Aşısı
Belsoğukluğu ve ihtilâtlarına karşı pek tesirli ve taze aşıdır. Divanyolu Sultan Mahmut türbesi No. 189.
(9332) 8291

Göz Hekimi
Dr. Süleyman Şükrü
Birinci sınıf mütehassıs
(Bâbıali) Ankara caddesi No. 60
8063

Dr. Hafız Cemal
Dahiliye mütehassısı
Cuma pazardan başka günlerde sabahleyin (9 - 11) Beyoğlu - Taksim - Altın bakkal No. 2 Telefon 42519. Öğleden sonra (2,30 - 6) İstanbul Divanyolu No. 118 Telefon 22398.
Perşembe günleri sabahleyin Beyoğlundaki kışlık ikametgâhta fukara meccanen. 8530

Harik Hayat Kaza ve Otomobil
Sigortalarınızı Galatada Ünyon Hanında Kâin
ÜNYON SİGORTASINA yaptırınız.
Türkiyede bilâfasıla icrayı muamele etmekte olan
ÜNYON
Kumpanyasına bir kere uğramadan sigorta yaptırmayınız.
Telefon : Beyoğlu 4.4888 8066

Haftanın en büyük muvaffakiyeti
İPEK SİNEMASINDA
GAİP RUHLAR ADASI
Bugün ve bu gece bütün seanslarda yalnız
Fransızca Kopyası
gösterilecektir.
Yerin bütün seanslarda
Tekrar Türkçe Sözlü
10295)

Bu haftanın en güzel filmi
ARTİSTİK
sinemasının gösterdiği Fransızca sözlü ve şarkılı
SAADET YUVASI
filmidir.
Zengin sahneler - mükemmel haricî manzaralar, iyi musiki
Başlıca mümessilleri; JACQUE CATELAİN, LUCİEN BAROUX, EDİTH MERA, DAMİELLE DARİEUX
[10297]

İSTANBUL BELEDİYESİ
Şehir Tiyatrosu
Bu akşam Saat 21 de
VOL PON
Yazan Fonson
Türkçeye çeviren Bedrettin B.
5 Perde
Komedi
Halk gecesi.
8721

ZECCHİ ve BRUNELLİ KONSERLERİ
Meşhur İtalyan artisti Mösyö Zecchi ve Mösyö Brunelli yarın şehrimize muvasalât ederek 29 Teşrinisani çarşamba günü saat 18 de matine olarak ilk konserlerini Fransız Tiyatrosunda vereceklerdir.
Mufassal programı tiyatro gişesine talik edilmiştir. Gişeler her gün bilet satışına devam etmektedir.

Elif Naci
On yılda
RESİM
Genç ressamlarımızdan Elif Naci Beyin Türkiyede on Cümhuriyet senesi zarfındaki resim hareketlerini hülâsa eden bir kitabıdır. Fiyatı 20 kuruştur. Her kitapçıda bulunur. 8356

Zührevî ve cilt hastalıkları mütehassısı
Dr. HAYRİ ÖMER
Öğleden sonra Beyoğlu Ağacamii karşısında 133 No. (10271)

Milliyet
Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.
ABONE ÜCRETLERİ :

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 "	7 50	14 —
12 "	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez.— Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur.— Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

Milliyet'in edebî romanı: 52

KIR ÇİÇEĞİ

BURHAN CAHİT

(İnkılâp Romanı)

— Kimler bırakmaz efendim.

— Kadınlar!.

Cazbant ikinci defa başlayınca ya kadar Şefik Bey görünmedi.

Herkes dansa kalktığı zaman onu da sarışın, güzel bir hanımla dansederken gördük.

Reşit Bey:

— Yakalandı, dedi.

Dalga dalga saçlı, uzunca boylu, çok boyalı bir kadındı. Başını arkaya doğru çekip bir gülüşü vardı ki ona yakışıyordu.

Ben sormadığım halde Reşit Bey izahat verdi:

— Bir tüccarın karısıdır. Fakat Şefik Beye pek düşkündür. Biraz yüz bulsa hemen ayrılacak!

Biraz sonra Reşit Bey gene ondan bahsetti:

— Bir iki sene evvel İstanbulun en güzel kadını idi.

Şefik Bey masaya yalnız geldi. Reşit Beye:

— Artık geç olmadı mı Beyefendi, dedim.

Şefik Bey beyaz yeleğinin cebinden çıkardığı adeta mukavva gibi ince bir altın saate baktı :

— İki.. Daha erken değil mi?

Reşit Bey güldü:

— Küçük uykusuz kaldı. Rahatsız olmasın.

— Adam sende yarın izin verirsin. Akşama kadar uyur.

Ben müdahale ettim:

— Sizi eğlencenizden alıköymak haddim değil efendim.. Ben bir taksiye atlar giderim.

Reşit Bey masa üzerindeki sigara kutusunu, ağızlığını aldı:

— Yook.. Seni apartımana aldığım gibi bırakmak lâzım.. Zaten bundan sonrası tatsız olur.

Şefik Bey de razı oldu.

Otomobile girdiğimiz vakit âdeta dizlerim kesiliyordu. Dans, uykusuzluk, biraz da içki beni harap etmişti. Böyle hayata alışık olmıyan vücudum âdeta günlerce yol yürümüş gibi ağrıyordu.

Şefik Beyin güzel otomobili boş sokaklarda döne dolaşa taksime çıktı.

Şefik Bey:

— Seni apartımana bırakalım Reşit Bey, dedi. Ben küçük hanımı Beyoğluna kadar götüreyim.

Reşit Beyin kaldığını istemiyordum. O da müşkül mevkide kalmıştı. Fakat bu teklifi reddetse Şefik Beye karşı nezaketsizlik, emniyetsizlik olacaktı. Cevap vermekte tereddüt ediyordu. Birdenbire:

— Reşit Beyefendi, dün akşam yazıhaneye iki taahhütlü mektup gelmişti. Size vermek için eve getirdiğim halde balo telâşile unuttum. Eğer almak isterseniz... Yarın da cuma... Sizi göremem.

Reşit Bey geniş bir nefes alır gibi içini çekerek atıldı:

— Tabiî tabiî, Viyanadan bir cevap bekliyordum. O olacak. Gelip alayım. Ve ilâve etti:

— Hay çocuk hay, böyle şey unutulur mu?

Cevap vermedim.

Apartımana geldiğimiz zaman Şefik Beyi, başımla selâmlıyarak veda ettim. Reşit Bey beni daireye kadar çıkardı. Madamdan anahtarı almıştım. Reşit Bey mektup meselesini herhalde merak etmişti.

Kapının önüne geldiğimiz zaman boynumu büktüm:

— Affınızı dilerim Reşit Bey dedim. Mektubun aslı yok. Buraya kadar yalnız gelmemek için söyledim.

Güldü. Başını salladı:

— Tahmin ettim. Zaten benim de Viyanadan mektup beklediğim yoktu. Çok tedbirli kızsın. Aferin. Haydi Allah rahatlık versin.

Ve merdivenleri atlaya atlaya indi.

Şefik Bey mektupları sordu mu bilmem.

* * *

Balo hoşuma gitmedi, bana öyle geldi ki balo, âdeta biribirini özleyip te buluşmak ve baş başa konuşmak, endişesizce anlaşmak istiyen erkek ve kadınlar için tertip edilmiş bir âdet.

İçki, Nese, cazbant ve elele, göze söhbet.. Bu belki de erkeklerin hoşuna gider. Çünkü tanıştıkları her kadınla hattâ kocasının, babasının, anasının gözü önünde dizdize gelmek fırsatını hazırlıyor. Fakat, ben evli bir kadın olsam kocamın kendimden başkalarile dans setmesine razı olmam.

Reşit Bey tam iş adamı. İki üç gün geçtiği halde balodan bahsetmedi bile. Bugün Reşit Beye gelen postayı masasına yerleştirirken adreslerden biri gözüme çarptı. Mektup bana geliyordu.

Garip Şey..

Korka korka zarfı muayene ettim. Acaba bana bu mektubu kim gönderiyordu. Ömrümde ilk defa ismimi bir zarf üzerinde görüyordum.

Âdeta bir kabahat işlemişim gibi onu kimseye göstermekten korkarak odama geçtim. Kâtip Ali Efendinin meşgul olduğuna kanaat getirdikten sonra yavaşça zarfı açtım. Açtım vehayret içinde kaldım.

Şefik Beyin imzasını taşıyan bu mektup şöyle başlıyordu.

"Muhterem Çiçek Hanım.

Sizinle ciddî görüşmekten başka çare yok. Balo gecesi buna iman ettim. Ve anladım ki bana emniyet edip davet edeceğim bir yere gelmiyeceksiniz tereddüdünüzde belki de haklısınız. Ahlâkını, maksadını bilmediğiniz herhangi bir adamın davetini kabul etmemek hakkınızdır. Bu nezaketsizliğinizi değil, zekânızı ispat eder.

Ben de bunu kaydederek sizinle ancak mektupla görüşmeğe karar verdim. Şimdi konuşalım.

Kim olduğumu tamamile bilmeseniz bile Reşit Beye verdiğim vekâletnameden nasıl ve ne vaziyette bir insan olduğumu anlamışsınızdır.

"Onlara ilâve olarak şunları kaydedeyim. Bekârım ve hemen hemen kimsem yoktur. Belki de birkaç maceram olmuştur. Fakat bugün kalbim tamamile boştur. Yakında Avrupaya büyük bir seyahate çıkacağım. Belki Amerikaya kadar gideceğim. Herhalde yıldan evvel İstanbula avdet edecek değilim, bu hafta içinde hareketim tekarrur ettiği halde.. Size tesadüf eder etmez bu seyahati tehir etim.. Şimdi size bir teklifim var.

(Bitmedi)

Edirnenin kurtuluşu

Edirnede Türk Sanat Abideleri

Üstat Mimar Hayrettinin bir plân dahilinde toplu güzellik gösteren Beyazıt ismindeki camisi ve etrafında Darülmecanin ve Medresei etibba

Türkün Avrupa toprağına ait kıymetli bir serhat şehri olan sevgili Edirnemizin ilk alındığı tarih 1361 dir. Bu tarih; - Anadoludaki Selçukilerin bıraktığı örnekler bir kardeş elinden bir kardeşe geçtikten sonra - Türk sanatinin yeniden kuruluş esasına parlak bir ufuk açmıştır. Edirnede büyük eserlerden ilk (eski cami) yapılmıştır. Yıldırımdan Çelebiye kadar devam eden taht fasılaları arasında yapıldığı için ayni Bursadaki Ulucamiin şekil ve plânındadır. Yalnıl Rumeli iklimi, Eski camiin sanat lehçesine daha bir sertlik vermiştir. Bu eserin aşınmaz taşlarla yapılan düz, sade güzel tipine, yüz kısmının menşurî ayak [illegible] tutturulmuş âhenk vaziyetine bakarak evet bugünkü (kübiğe) eski bir Türk buluşudur deriz.

Eski camiin ardında Muradiye gelir. Muradiye Bursadaki Yeşilimizin plân şekline benzer. Muradiyede bulunan mihrap çinilerinin renk güzelliği terkip ve tezyini çok müstesnadır. (1373) te ilk (İznik) şehrinde Muradı Hüdavendigârın kumandanlarından Çandarlılı Hayrettin Paşaya ait uzunluğu 24, yüzü 13 metre kadar - yapısı Selçuk şekillerine benzemiyen tephesi pembe granitten masnu ve mermer başlıklı iki yuvarlak sütun üzerinden ince maharetle çevrilmiş kemerleri havi (Yeşil) isminde güzel bir cami eseri vücude geldikten sonra 1420 tarihinde ayni isimde Bursada inşa edilen (Yeşilcami ile beraber mimaride "yükseliş devri" girerek güzel sanatlarimiz başlamıştır)

Muradiyeyi yapan, Bursadaki yeşilimizi ikmal eden ikinci Murattır. Edirnede olan "Üç Şerefeli" de ikinci Murat zamanında başlanmıştır.

Üç Şerefli... Dünya sanatinin başlı başına bir harikasıdır. Bu eşsiz Türk eseri Türkün sanat bilgisindeki bütün hünerlerini toplamıştır. Üç Şerefelide millî tarzın en güzel şekilleri tamamlanmış ortaya yüksek bir (klâsik nümunesi) çıkmıştır. Camie girilmezden evvel "harim" denilen sütunlu revaklar.. Mabet içinde de "büyük kubbe" kavaidi fenniyesi için ayaklar teşkili suretile (Köşeli plân) tatbik edilmiştir. Koca Sinan Üç Şerefelide bu "altı köşe" üzerinden en çok sadrazam Sokollu ve Rüstem Paşalara ait kıymetli plân etütlerini yapmıştır. Sonra bir sanat mahareti olan (Üç Şerefeli) minaresinin her üç şerefeye ayrı oyllarla çıkan merdivenlerini Koca Sinan şaheseri Edirnedeki Selimiyesinin iki minaresinde tatbik etmiştir.

Edirnede hazırlanmış, tamamlanmış olan millî sanatimizin İstanbula girdiği tarihle beraber biz o kaba zevk mahsulü Bizans sanatini söndürerek asil varlığımızı isbat eden yüksek eserlerimizi yapmağa, dizmeğe başlamıştık. İstanbuldan Edirneye, eski Türk akıncılarımızın zafer saldığı izlerden doğru gidersek yer, yer medeniyet ışıklarımıza, şahitlerimize rastlarız.

1 — Büyük Çekmecede: İki sahil yakayı birleştiren o ehram eşklinde müsellesi kademeli ve çok sanatli olan Koca Sinanın köprüsü.

2 — Çatalcada: Ferhat Paşa camii

3 — Silivride : Pir Mehmet Paşa camii.

4 — Çorluda: Kanunî Süleyman camii.

5 — Tekirdağında: Rüstempaşa camii.

6 — Saray kazasında: Ayaspaşa camii.

7 — Hayreboluda: Güzelce Hasan Bey camii.

8 — Kırklareli merkezinde: Koca Hızır. camii.

9 — Babaeskide: Cedit Ali Paşa ve Sokolluya ait köprü.

10 — Lüleburgaz ve Havsa şehirlerinde baştan başa Sokollu medeniyeti: (köprü, çeşme, han, hamam, medrese, cami).

11 — Alpulluda: Sinan köprüsü.

12 — Ergene suyu üzerinde bir uçtan bir uca vâsi bir geçit teşkil eden 1700 metre uzunluğunda 175 adet gözlü meşhur (Uzunköprü). İkinci Murat zamanında yapılmıştır.

Daha birçok istilâlar neticesi yıkılmış ve harap olmuş muhtelif sanat eserlerimizi saymıyorum.

Beyazıdıveli zamanında Akgerman zaferinin ganimetile 1490 da Edirnede yapılan ve üstat Mimar Hayrettinin bir plân dahilinde toplu güzellik gösteren Beyazıt ismindeki camisi ve etrafında (Darülmecanin) ve (Medresei Etıbba) binalarının ki bugün Tunca sularına sert akisler yaparak yüksek manzarasına bakmakla doyamayız.

(Darülmecanin) plânının tertibat taksimatı bugünkü asra göre çok usullü ve hesaplı yapılmıştır. (Bu şekil plâna, Fladelfiya ve Greneviçte inşa olunan Miller hastahanelerinde tesadüf edildiğini merhum Dr. Rifat Osman Bey Edirne rehnumasında yazar).

Cmiin plânı da Istanbuldaki Selimiye ve Beyazıt camilerinin aynidir. Mimar Hayrettinin bu üç mühim eseri biribirinden farketmez. Edirnenin (Meriç, Arda, Tunca) suları üzerindeki

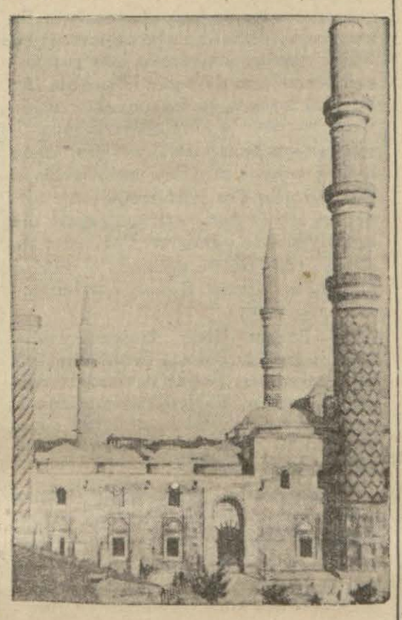

(Edirnedeki Üç Şerefeli) Üç Şerefeli olan minarede: Her şerefeye ayrı çıkan üç yol vardır. İçindekiler biribirini görmezler (Burmalı) minaresi de çok enteresandır

Türk üslûbunu taşıyan köprüleri.. O, kâgir şev ayaklı, kavis kemerlerle açık menfezli monomanlar birer ümran zinetleridir. Edirnedeki köprüler:

1 — (Tunca köprüsü): Şehirden istasyona giderken Tunca üzerinde birinci köprüdür. Defterdar Edirneli Ekmekçizade Ahmet Paşa tarafından yaptırılmıştır. Çok sanatli millî bir eserdir. Mimarı Dalgıç Ahmet Paşadır.

2 — (Beyazıt Köprüsü) Mimar Hayrettinindir. Kendi toplu eserleri önündedir.

3 — (Sarayiçi köprüsü) Mimar Koca Sinanındır.

4 — (Gazi Mihal köprüsü) 16 kemer menfezlidir. Eski şekli İtalyan ustaları marifeti tecdit edilerek değiştirilmiştir. (Arda köprüsü) tarzı millî değildir. Abdülmecit devrinde ikmal edilmiştir:

Edirne çarşıları:

1 — (Büyük Arasta) kubbe tonozları, mesafe, mesafe 24 adet (karşılıklı dıvarları bağlayan kemer taksimatıdır. 255 metre uzunluğunda, 124 dükkânı havi metrûk ve kabili ihya bir çarşıdır. Koca Sinan inşa etmiştir.

2 — (Ali Paşa çarşısı) Cedit Ali Paşanındır. Mimarı Koca Sinandır. 300 metre uzunluğunda, caddelere beş yerden antresi olan ışlek, mamur bir çarşıdır.

3 — (Eşya bedesteni) Çelebi zamanında yapılmıştır. Mamur ve metin bir eserdir.

Güzel sanatlar kolenisi olan tarihî Edirnemizin koynunda bir sanat üstünlüğünü gösteren.. Dağ gibi Türkün sarsılmaz gövdesi gibi serhadde dayanmış duran.. O köklü, çalmlı Koca Sinanın kocaman şaheseri; bir değil işte o.... Gazi Türk ülkesi için dünyaya haykırıyor, ses veriyor:

Türk Edirne, Türkündür.

Mimar: *Kemalettin*

İstanbul Belediyesi

Bulgar belediye azası tetkiklerini anlatıyor

Şehrimizde, belediye müessesatı hakkında tetkikatta bulunmakta olan Sofya belediye meclisi azasından M. [illegible] D. Açkorf ve Sofya umuru baytariye müdürü Dr. A. Kaloyanof, İstanbuldaki müesseseleri [illegible] almaktadırlar. Bulgar dostlarımız, evvelki gün belediye umuru baytarıye müdürü Esat Muhlis Beyle birlikte kanalizasyon tesisatını, dün de Terkos tasfiye havuzlarını gezmişlerdir. M. Açkoff Robert Kollejde tahsil görmüş, İstanbulda uzun müddet bulunmuştur. Zararsızca türkçe konuşmaktadır. Dün Novotni otelinde kendilerini ziyaretimizde M. Açkof, İstanbulda ziyaret ettiği şehir müesseseleri hakkındaki intibalarını şu suretle anlatmıştır:

— İstanbulda mezbahayı, hayvan borsasını, soğuk hava depolarını hayvan hastahanesini, inek ahırlarını itfaiyeyi, Edirnekapıdaki süt bakım evini ve kanalizasyon tesisatını gördük. Buralarda tesisatın mükemmeliyeti bilhassa nazarı dikkatimizi celbetti. Mezbaha çok iyidir. Sofyada yeni bir modern mezbaha yapıldı, inşaat bitmiş olmakla bertaber henüz açılmadı. Fakata Karaağaç mezbahası, Sofyadaki mezbahadan daha büyüktür. Mezbhanın yanındaki hayvan borsasını çok beğendik.. Burada nazarı dikkati celbeden iyilik te hayvan satışında kaçakçılık yapılamamasıdır. Sofyada hayvandan bizim kullandığımız tabir ile intizap resmi alınmaktadır. Bu zannederim ki Türkiyede evvelce mevcut ve Türkçe ihtisap resmi denilen bir resimdir. Sofyada belediye resimlerine hep bu isim veriliyor. Bizde hayvanat birkaç elden geçtiği için, kaçakçılık yapılabiliyor.

Çalışan kadınların, çocuklarına bakmak için tesis edilen süt bakım evi, şayanı imtisal bir müessesedir. Böyle bir müessese maatteessüf Sofyada yoktur.

Buradaki aygır deposu teşkilâtı bizde yoktur. Bilhassa burada tatbik edilmekte olan sun'i telkih usulü çok iyidir. Kanalizasyon tesisatındaki, makine ile tasfive tertibatı da ividir, çok iyi düşünülmüştür, Sofyada kanalizasyon tesisatı varsa da, [illegible] temizleme tertibatı yoktur. Ben eski Türkiyeyi pek iyi tanırım, fakat buraya gelince memleketi büsbütün tanınmaz bir halde buldum. On senede o kadar seri terakkiyat vücude getirilmiş ki, insan bu baş döndürücü terakkiyat ve değişikliğe hayret etmekten kendini alamıyor. Bu gidişle bir çok komşularımızı da geride bırakacaksınız. Türk misafirperverliği meşhurdur, onu öteden beri biliriz. Burada belediye erkânından, vali Muhittin Beyden gördüğümüz hüsnü kabul beni çok mütehassis etmiştir. Bu misafirperverliğe bri şükran mukabelesi olmak üzere, İstanbul belediyesi erkânının Sofyayı ziyaretini arzu ediyoruz. Bu ziyaret bizi çok memnun ve minnettar bırakacaktır..

İstanbul belediyesinde gıpta gözile gördüğümüz bir nokta daha: Memurlar çok iyi çalışıyor. Tarzı mesaileri ve vaziyetleri itibarile memurlar arasında istikrar var. Bu nokta bizce çok mühimdir, Bulgaristanda fırka rekabeti vardır, iktidar mevkiinde bulunan fırka değişince, memurlar da sık sık değiştiriliyor. Bu hal de iş üzerinde fena tesir yapıyor.."

Bulgar dostlarımız, bugün Pendik teki bakteriyolojihaneyi ziyaret edecekler, yarın da Yalovaya gideceklerdir.

Atlıspor kulübü azasından Macar sefiri M. Tahi'nin Felemenk sefaretine nakli dolayısile şerefine Ankarada bir av koşusu etrtip edilmiştir. Resmimiz ava iştirak edenlerle, koşuyu müteakip M. Tahi şerefine verilen ziyafeti göstermektedir.

Poliste

Kaybolan adam Hâlâ bulunamadı

Hali vakti yerinde olan bu adam nereye gitti?

Küçük Ayasofyada oturan ve Kum kapıda ciğerci dükkânı bulunan ve zengin olduğu söylenen Hüseyin Ef. nin 18 günden beri ortada olmadığını dün yazmıştık. Dün bir muharririmiz Eyübe giderek Hüseyin Efendinin kardeşleri Şaban ve Hazur efendilerle görüşmüştür. Hazur Ef. diyor ki:

Hüseyin Efendi

"— Biz dört kardeşiz, en büyüğümüz Hüseyindir. Bendan başka Şaban ve Celâlettin namında daha iki kardeşi vardır. Hepimiz evliyiz. Şaban ile ben birlikte oturuyorum. Celâlettin de ayrı oturmaktadır. Üçümüz de Eyüpteyiz. Kardeşlerimden Şaban ve Celâlettin Mezbaha hayvan kesicileridir. Ailece iyi görüşmekteyiz. Kardeşler biribirimize bağlı vaziyetteyiz. Aramızda bir dargınlık falan yoktur. Kardeşim Hüseyinin hali vakti iyidir. 5 bin lira kadar piyasada kredisi vardır. Bütün esnaflara para verirdi. Kendinin dört beş parça da emlâki vardır. Bundan on sekiz gün evvel mezbahada sabahleyin kendisile görüştüm. ve dedim ki: "Bugün dükkâna mal götürecek misin?" (götürmiyeceğim) dedi. O gün İstanbula indi, ben de Eyübe geldim. Hüseyinden ayrıldıktan sonra eve geldim yattım. Hastaydım ve dört gün sokağa çıkmadım. Dört gün sonra yolda tanıdıklardan biri bana Hüseyinin dört günden beri mezbahaya gelmediğini söyledi. Mezbahaya gittim ve kardeşim Hüseyinin ortağı olan Şükrü Efendiyi gördüm. Kardeşimi sordum. Bilmediğini söyledi. Bunun üzerine kardeşimin Küçük Ayasofyadaki evine gittim. Ailesile ve kayınpederi Tevfik Efendi ile görüştüm. Hüseyin Efendinin dokuz günden beri. ortada olmadığını söylediler. Biz Hüseyin Eendiyi sizin evinizde olduğunu zannediyorduk. dediler. Bunun üzerine kardeşimin resmini alarak polise müracaat ettim ve resmini de verdim. Kardeşimin kayınpederi Tevfik Efendi polise haber verilmesini ve bu işin meydana çıkarılmasını istemiyordu. "Belki birkaç gün sonra meydana çıkar." diyordu. Polise ancak dokuz gün sonra malûmat verildi. Bu esrarengiz gaybubet hakkında zabıta tahkikatı devam etmektedir. Bu hususta bütün merkezlere bir tamim gönderilmiştir. Dün Eyüpte deveran eden bir şayiaya göre Hüseyin Efendiyi Beşiktaşta görenler olmuş. Bakalım, ne çıkacak?

Kitap hırsızlığı

Suhulet kütüphanesi sahibi Semih Lûtfi Beyin Çarşıkapıdaki deposundan kitap çalan küfeci Ali ve Emin ve Ahmedin bu kitapları Beyazıtta ve Ankara caddesinde kütüphaneleri bulunan Niyazi ve Karabet efendilerin dükkânlarına getirdiklerini yazmıştık. Kitap hırsızlarından küfeci Ali, ve Emin, Niyazi adliyeye verilmiştir. Ahmet te yakında Eskişehirden getirilerek adliyeye verilecektir. Aldığımız malûmata göre zabıta yeni bir ipucu daha meydana çıkarmış ve bu deponun bulunduğu civardaki bir handa bir şahsın bu hırsızlıkta eli olduğu anlaşılmıştır. Kitapçı Niyazi Efendinin adamlarından Tahir bazı ifşaatta bulunmuştur. Zabıta bu iz üzerinde tahkikata başlayacaktır.

Tutuşan minder

Yıldızın Harp akademisi efrat koğuşundan ot minderlerden birinden ateş çıkmış ise de derhal söndürülmüştür.

Bir çocuğun parmakları kesildi

Vatman Esat Efendinin idaresindeki 83 numaralı tramvay arabası Ahmet Rahmi Efendi ismindeki çocuğa çarparak ayak parmaklarını kesmiştir. Çocuk Zükûr hastahanesine kaldırılmıştır.

Hırsızlık

Beyoğlunda Kalaycı sokağında otuvan Osman Efendi polise müracaat ederek odasında bulunan bavulundan 10 lirasını Mehmet namında bir şahsın çaldığını iddia etmiş ve Mehmet yakalanmıştır.

Havadan gelen ölüm

Dün sabah saat 8,5 ta Tepebaşı Galipdede caddesinde Angon İsakın 518 numaralı dükkânında çıraklık eden Rahmi dükkân kilitlerini açarken o sıra oradan geçmekte olan henüz hüviyeti anlaşılamayan 11 yaşındaki bir çocuğun üzerine düşmüş ve çocuk hastaneye nekledilirken yolda vefat etmiştir.

Otelde ölüm

Sirkecide Şahinpaşa otelinde oturan Hopalı Ilyas isminde bir şahsın vefat ettiği polise bildirilmiştir. Yapılan muayesinde veremden öldüğü anlaşılmıştır.

Makasla eniştesini yaraladı

Fenerde oturan Ziya efendi ile kayınbiraderi Celâlin araları bir meselesden dolayı açılmış ve evde sık sık kavga etmeğe başlamışlardır.

Evvelki akşam kayınbiraderle enişte evde otururlarken gene eski mesele tazelenmiş ve aralarında tekrar kavga çıkmıştır.

Evde bulunanlar araya girerek bunları ayırmak istemişlerse de kabil olamamıştır.

Kavga esnasında Celâl bir aralık eline geçirdiği sivri bir makasla Ziya efendinin üzerine atılmış ve makası eniştesinin koluna saplamıştır.

Hızla saplanan makas Ziya efendinin kolunun damarlarını kesmiş ve Ziya efendi fazla kan zayi ederek düşüp bayılmıştır.

Vak'a zabıtaya haber verilmiştir. Ziya efendi hastaneye kaldırılmış, Celâl yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Kalp sektesinden

Suadiyede oturan askerî mütekaitlerinden Cemal Paşa evvelki gün saat 17,5 ta Beşiktaş tramvayı ile Karaköye gelirken, üzerine fenalık gelmiş, derhal bir eczaneye götürülmüştür.

Cemal Paşa burada kendini kaybetmiş, düşüp ölmüştür.

Yapılan muayene neticesinde ölümün kalp durmasından olduğu anlaşılmıştır.

Namaza giderken

Çubuklu sakinlerinden doktor Rifat Bey evvelki gün öğlen namazına giderken fücceten vefat etmiştir.

İki hırsız

Ligor ve Altın Diş Ali isimlerinde iki hırsız yakalanmıştır. Hırsızların müteaddit cürümleri tesbit edilmiştir. Hırsızların başka arkadaşları olup olmadığı tahkik ediliyor.

Çarpan otomobil

Şoför Eminin idaresindeki otomobil Çarşıkapıda askeri tıbbiye talebesinden Necdet efendiye çarparak muhtelif yerlerinden tehlikeli yaralamıştır.

Necdet Efendi hastaneye kaldırılmış, şoför yakalanmıştır.

Atlar gemi azıya alınca..

Evvelki gün Şişlide bir kaza olmuş, boş bir araba üç kişiyi yaralamıştır.

Son süratle gelen çift atlı bir araba Şişlide kestane satmakta olan Salih isminde birine çarparak devirmiş, bundan sonra sebzeci Selime çarpmış, onu da devirmiş ve ağır ceza hâkimi Asım beyin hizmetçisi Zehra hanımı da yuvarladıktan sonra durmuştur.

Sebzeci Selimin yarası ağır ve tehlikelidir. Araba sahibi yakalanmıştır.

Yunanistanda gördüklerim

Yunanistanla iktısadî münasebatımız

İktısadî münasebatımız hergün biraz daha inkişaf bulmaktadır, fakat dikkat edilecek noktalar var!

Komşu ve dost Yunanistan bizim için son on sene zarfında iyi bir pazar olmuştur. Buhran seneleri, her memleketi koruma tedbirleri almağa sevketmişken bile; sıkı dostluk ve mütekabil menfaatlerimiz Yunanistanı ihraç mallarımız için pazar olmak vasfını — bazı kayıtlarla — muhafaza etmeğe sevketmiştir.

Bazı kayıtlarla diyorum. Zira her memleketin tediye ve ticaret muvazenesini tanzim yolunda mesai sarfettiği şu devirde, Yunanistan da menfaatlerini korumak için bize karşı bu kadarcık olsun kayıtlar koymak zaruretini hissetmiştir. Bu kayıtlar hiç bir zaman ihracatımızı tahdit maksadına matuf değildir. Bilâkis ıstinat edilen nazariye şudur: Türkiyeden çok mal gelsin. Fakat mukabilinde kısmen olsun Yunan malı alınsın. Ve hatırlardadır, muhterem İktısat Vekili Millet Meclisinde Yunanistanla yapılan ticarî anlaşmanın anahatlarını izah ederken Yunanistandan mal almanın bizim yüksek menfaatlerimiz iktızasından olduğuna bilhassa işaret eylemişti. Filvaki çalışkan Elen milleti sanayide tasavvurun fevkinde bir terakki ve inkişaf göstermiş bulunuyor. Bu inkişafı Atinada Zappeion'da açılan daimî sergide kolaylıkla sezmek kabildir. Mütehassıs ellerin hazırladığı bu sergi, Elen sanayiinin kısa bir zamanda aldığı muvaffak neticeleri anlatıyor ve gösteriyor....

* * *

Yunanistanla aktedilmiş bulunan muvakkat ticaret itilâfının müddeti bu ay sonunda nihayete eriyor. Önümüzdeki aylarda tatbik edilmek üzere devamlı bir itilâf akti için bugünlerde Ankarada temas ve müzakerelere başlanacaktır. Ve çok muhtemeldir ki, yeni itilâfnamenin imzasına kadar geçecek müddet zarfında muvakkat itilâf hükümlerinin tatbikine devam edilmesi kararlaşacaktır. Akti mukarrer yeni itilâfın anahatları hakkında şimdiden kat'i bir hüküm vermek imkânı yoksa da, bu itilâfın da muvakkat itilâf esaslarından mülhem olarak tanzim edileceği zannedilebilir. Yani bono usulü muhafaza olunacak demektir. Ancak yeni anlaşmada hazine bonosu ile navlun bonolarının ayrı bir mahiyet arzetmemesi, daha ziyade tek bono usulüne gidilmesi ihtimali vardır. Bu usulün, tatbikatta kolaylık ve sadelik temin edeceğinden; taraftarları çoktur.

* * *

Yunanistana ihracatımız, içinde bulunduğumuz senenin dokuz ayında mütaleaya değer safhalar arzetmiştir. Eylûl sonuna kadar komşu memlekete 129,821 baş hayvan, 6 parça ve 138 bin 919 ton mal ihraç ettiğimiz tespit edilmiştir. Bu ihracatın kıymeti 183 buçuk milyon drahmiye baliğ olmaktadır. 1932 senesinin ayni aylarında ise, ihracatımız kıymet itibarile lehimize hemen hemen on milyon drahmilik bir fazlalık arzetmekte idi. Yunanistanın bize olan ihracatına gelince; bu senenin dokuz ayında 13 milyon 728 bin drahmiyi bulmuştur. 1932 senesinin ayni aylarında ancak 5 milyon 360 bin drahmiye baliğ olan ihraç kıymetine nispetle iki memleket ticaretinin bu sene Yunanıstan lehine bir inkişaf gösterdiğini kaydetmek lâzımdır. Biz bu inkişaftan ancak memnun olduğumuzu, ve Yunanistanı tatmin etmek arzusunda bulunduğumuzu ifade eylemek isteriz.

Yunanistana bu sene olan ihracatımızı teşkil eden kalemler arasında bilhassa hayvanatıbakariye ve madenkömürü esaslı birer rakkam olarak tebarüz etmektedir. Geçen sene ihraç edilen 21,972 baş inek ve sığır yerine bu sene dokuz ay zarfında 31,647 baş sevkettiğimiz görülüyor Küçük hayvanlara gelince, bu senenin dokuz ayında 97,795 koyun ve keçi ve saire ihraç etmiş olmamıza mukabil geçen sene bu nispetin, ayni müddet zarfında 139,855 i bulduğu anlaşılıyor. Küçük hayvan ihracatımızın azalmış olmasını, mayıs ayına kadar Yunanistanla bir itilâf akdetmiş olmamamıza ve Yunanistanın ihtiyacını Yugoslavyadan temin etmekte olmasına hamletmek lâzımdır.

Madenkömürü ihracatımız ise bu sene hemen hemen bir misli artmıştır. Geçen senenin dokuz ayında Yunanistana 58,852 ton kömür ihraç etmiş olmamıza mukabil, bu sene ayni müddet zarfında ihracat yekûnu 106,692 tonu bulmuştur.

İstatistiklerde Yunanistana olan balık ihracatımızın da mühim bir mevkii vardır. Bu senenin dokuz ayında 241,423 kilo tuzlu balık ihraç ettiğimiz görülüyor. Yalnız son aylarda balık fiatleri biraz tenezzül göstermiştir. Geçen sene okkası (60) drahmiye "yani 75 kuruşa,, satılan lâkerda bu sene bir aralık (28) drahmiye kadar düşmüştür. Bu tenezzülün sebeplerini fazla mal göndermekte aramak lâzımdır. Son hafta zarfında ise fiat yükselme istidadı göstermiş ve (30) drahmiye çıkmıştır.

Bu münasebetle işaret etmek lâzımdır ki, ihracatçılarımız zaman zaman ticaret kaidelerini ihmalde her nedense zevk duyuyorlar. Fakat bu ihmal, her hangi bir firma aleyhinde neticeler vermek şöyle dursun; bütün bir milletin menfaatlerini baltalamak gibi tamiri müşkül, mes'uliyetli ve hazin neticeler doğuruyor. Meselâ son zamanlarda bazı ihracatçılarımızın lodostan müteessir olan, iyi hazırlanmamış balıkları Yunanistana sevkettikleri görülmüş ve bunlardan 20 varil lâkerda Pire'de denize dökülmüştür.

İhracatçılara hassas olmalarını tavsiye etmek millî bir vazifedir. Zira bu işler, Ahmedin, Mehmedin şahsi işleri değil, memleketin müşterek bir davasıdır.

Mecdi SADRETTİN

Yerinde bir Teşebbüş

Beyoğlu Halkevinde yapılan bir içtima

Avukat Kohen Efendinin teşebbüsü üzerine, şehrimizdeki Musevi, Rum ve Ermeni münevverlerinin iştirakile evvelki gün Beyoğlu Halkevinde, Halkevi müdürü Raşit Beyin reisliği altında bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıdan maksat Türk dilini, Musevi, Rum ve Ermeni vatandaşlarımız arasında yaymak ve daha doğrusu türkçenin anadili olarak kullanılmasını temin etmektir. Bu maksat etrafında cereyan eden müzakereler neticesinde (Türk dilini yayma cemiyeti" ismile bir cemiyet kurulmasına karar verilmiştir. Müteşebbislerin yapacakları ikinci bir toplantıda cemiyetin nizamnamesinin tanzimine çalışılacaktır.

Halkevinin yeni tesis edilen Beyoğlu şubesi, bu hususta pek kıymettar hizmetler ifasına namzet bulunuyor. Buraya esasen bazı Musevi ve Rum gençleri devam etmektedir. Türk Musevi, Rum ve Ermeni gençlerinin bu millî kültür müessesesinde bir arada bulunmaları, Türk dilinin bu vatandaşlarımız arasında yayılmasına büyük bir vesile teşkil edecektir. Beyoğlu Halkevi, gençleri cezbedecek spor, beden terbiyesi, lisan dersleri, mütalea salonları gibi gençler için çok faydalı teşkilâtı sinesinde toplamıştır. Burada otel veya pansiyonda oturmak mecburiyetinde bulunan kimseler için de sıhhî ve her türlü konfürü havi odalar vardır. Arzu eden gençlere türkçeden maada ecnebi dilleri için kurlar açılmıştır.

Bu müessesenin, türkçeyi diğer unsurlar arasında yayma hususunda ki vazifesini ifa ederken en büyük ümidi Türk gençliğinde olduğu şüphesizdir. Bunu takdir eden bir çok genclerin müesseseye aza olarak kaydedildikleri görülmektedir.

Balkan haberleri

Yugoslavyaya giden Bulgar, Yunan gazetecileri

BELGRAT, 25 (A.A.) — Avala Ajansı bildiriyor: Vreme gazetesi, âhiren Yugoslavyayı ziyaret ederek memleketlerine dönmüş olan Yunanlı ve Bulgar gazetecilerin neşriyatı dolayısile bir makale neşretmiştir. Bulgar ve Yunan gazetecilerinin neşriyatı, son senelerde Yugoslavvanın elde etmiş olduğu terakkiyatı göstermektedir. Bulgar gazetecileri, Yugoslavyanın komşularıyle olan iyi münasebetlerini kuvvetlendirmesi hususundaki faaliyetini kabul ve teslim ve onun harici münasebetlerde taki pettiği uzlaşma zihniyetini takdir eylemek istıtarında kalmışlardır. Vereme gazetesi, Bulgar, gazetecilerinin memleketi tenkit zihniyeti ile ziyaret etmiş, yalnız meslek taşları iel ve münevverlerle değil ayni zamanda köylülerle temasta bulunmak fırsatını elde eylemiş olduklarını yazmaktadır. Bulgar gazeteciler, her taraftan Balkan milletleri arasında bir itila ve mukarenet vücude getirilmesine öteden beri muarız olan Sofyanın bazı yarı resmi mahafili şimdi de Yugoslavyanın vaziyetini bitarafane tasvir eden gazeteciler aleyhine bir mücadele açmışlardır.

Bu'garlar bir türkoloji mütehassısı yetiştirecek

SOFYA, 25 (Milliyet) — Bulgar Maarif nezareti, Osmanlılar zamanından kalma ferman, berat ve saire gibi evrakın ve taş eserlerin tetkik edilmesi ve bulgarcaya çevrilmesi için bir türkoloji mütehassısı yetiştirmeğe karar vermiştir. Bu talebe, nezaret hesabına evvelen Şumnudaki ekalliyet Türk mekteplerinde okuyacaktır. Mir gazetesi ise bu talebenin Şumnu yerine İstanbul Türk mekteplerinde okutulmasını tavsiye etmektedir. Ayni zamanda İstanbulda türkçeden maada az çok farisi ve arapça ya da vâkıf olacağı işaret edilmektedir. Gene ayni gazete, şimdiye kadar Bulgarlar arasında eser tercüme edecek temiz okur, yazar ve konuşur bir türkoloji mütehassısı yetiştirilemediğine de teessüf etmektedir.

Bulgaristandan üzüm ceviz ihracatı

SOFYA, 25 (Milliyet) — Bulgaristandan şimdiye kadar ihraç edilen üzümler 2000 vagona çıkmak üzeredir. Dün de ihraç edilen mikdarla 1919 vagonu bulmuştur. Praga ile Berlin Bulgar sefarethanelerinin bildirdiklerine göre oralarda, Bulgar üzümlerinin fiyatları yükselmektedir. Meselâ Berlin pazarında 100 kilosu 50 - 56 marka satılmaktadır. Dün de buradan 2 vagon ceviz ihraç edilmiştir. Bununla bu sene umumî ceviz ihracatı 91 vagona çıkmıştır.

Bulgar mekteplerinde komünist propağandası

SOFYA, 25 (A.A.) — Bulgar Maarif nezareti Üniversite ve liselerde komünistlik yüzünden talebelerin hâdiseler çıkarmalarını ve mekteplerdeki inzibatın gevşekliğine atfetmektedir. Bu sebeple, nezaret müfettişlerine sıkı emirler vermiştir. Propaganda ve tahrikât yapanlar derhal mektepten tardedilecektir. Dün de akademi heyetinin akdettiği bir içtimada 48 komünist talebe müebbeden Üniversiteden tardedilmişlerdir. Gene talebeler arasında komünistlık tahrikâtı yapmakla ittiham edilen Aytos lisesi müdürü Gançev ve muallime Kalpakçiyeva ile bir muallim daha, azledilmişlerdir.

Sofya metropoliti Bükreşe gidiyor

BÜKREŞ, 25 (Milliyet) — Üniversul bildiriyor: Yakında Sofya metropoliti Stefan Romanya patriği Miron Kristiya'yi ziyaret etmek üzere Bükreşe gelecektir. Buradaki ruhanî teşekküller bu ziyarete büyük bir ehemmiyet vermektedirler. .

Şüpheli adam

BÜKREŞ, 25 (Milliyet) — Köstence sahilelrinde dolaşan şüpheli bir şahıs yakalanmıştır. İsticvabında, evvelen seyyah bir Bulgar, olduğunu bilâhara da Protogerof taraftarı ve ihtilâlci olduğunu söylemiştir. İsmi de İvan Grigoriev'dir. Bir ay evveli Bulgaristandan kaçarak Romanyada seyyah gibi dolaşmaktadır. Köstence sahilinde ise, İstanbula kaçmak için vapur gözletmekte olduğunu söylemiştir.

Balkan başvekilleri Bükreşte toplanıyor

BÜKREŞ, 25 (A.A.) — Romen radyosu kânunuevvel ayında Balkan memleketleri Başvekillerinin Bükreşte toplanacağını bildirmiştir. Bu ziyarete Bulgar Başvekili M. Muşanov da iştirak edeceklerdir.

Bulgar artistleri

SOFYA, 23 (Milliyet) — Sofyadaki (Artistler cemiyethi) Bulgar Maarif nazırı M. At. Boyaciyev'e bir heyet göndermişlerdir.

Heyet, Bulgar artistlerinin fen vaziyetinden bahsederek, memleket dahilinde ecnebi artist gruplarının temsiller vermesine müsaade edilmemesi için ricada bulunmuştur. Nazır bu arzunun yerine getirileceğini vadetmiştir.

Ergani hattı için

(Başı 1 inci sahifede)

nin işletilmesini temin için hem ikramiyeli, hem yüzde (5) faizli 12 milyon liralık bir dahili istikrazın birinci olan 4 milyon liralık (A) tertibinin satışı geçen sene tamamen bitirilmişti.

Milletin bu istikrazda gösterdiği alâka her şeyde esas olan milli itimat nefsimizi kuvvetlendirmiş, millî tasarruflarla büyük işleri başarma kudretinide isbat eylemişti. Bu para ile şimdi demiryolu parça parça ihale edilmiş, hattın yapılmasına da başlanmıştır.

İstikrazın bugünlerde ikinci tertibine ait (B) tahvilleri 9 kânunuevvel 933 te satılmağa çıkarılacaktır.

Kayıt müddeti 11 kânunusani 934 akşamına kadar sürecektir. Bu istikrazın faydalarını bütün Türk milleti daha geçen senedenberi bilmektedir, ki onun da hülâsası şudur:

1 — Bir kere istikrazın muvakkat veya kat'i tahvilleri, bunların kuponları, bunların tediyelerine ait evrak ve senetler, faiz veya ikramiyeler ve bütün diğer muameleler istikrazın tamamen itfasına kadar her türlü vergiden affedilmiştir.

2 — Bu istikraz tahvilleri, umumî ve mülhak bütçelerle idare edilen daire ve müesseselerce ve vilâyetlerin hususî idareleri ile belediyelerce yapılacak müzayede, münakasa ve mukavelelerde teminat akçesi olarak itibarî kıymeti üzerinden başa baş kabul olunur.

3 — Milli hazinece satılmış ve satılacak milli emlâk için de başa baş kabul edilirler.

4 — En küçük tahvilin bedeli, geçen seneki birinci tertipte olduğu gibi gene 20 liradır.

İşte tahvillerin hiç birinde bulunmayan nişanelere malik ve her bakımdan pek kârlı olan bu istikrazın bu tertibinin satışında da, birincisinde olduğu gibi, halkımızın alâkalanacağı ve bu suretle tasarruf edilmis millî paralarımızın ödeyeceğini, millî iktısadımızın genişleyeceği, millî refah ve saadetin artacağı tabiidir.

Yeni kararlar Kömür siyasetimiz

(Başı 1 inci sahifede)

takdirde memleket ilk senelerde sene de yarım milyona yaran bir gelir temin edebileçektir.

Yaptığımızı tetkikata nazaran Boğaziçindeki yirmiye yakın kömür deposu içinde beş mühimmi ecnebi vapurlara transit şeklinde getirdikleri ecnebi kömürünü vermektedirler. Bu suretle kabulü muvakkat şeklinde memlekete giren ve ecnebi gemilere ihrakiye olarak verilen yabancı kömürünün mikdarı yüz bin tonu bulmaktadır. Bu şekilde memlekete hiç faydası olmadan dönen para dört yüz bin lira kadardır. Maamafih bu deporlardan ecnebi kömürile beraber karıştırarak Türk kömürü satanlar da vardır.

Bazı kimseler ecnebi kömürü ithalâtı ve vapurlara verilmesi menedildiği takdirde ecnebi vapurlarının Türk kömürünü kalörisi az olmasından dolayı almıyacaklarını iddia etmektedirler. Filhakika ecnebi kömürlerinin 8000 e kadar yükselen kalörisine mukabil Türk kömürlerinin kalörisi 6000 ile 7500 arasındadır. Fakat bu iddianın hakikatle pek alâkası görülmemektedir. Bilhassa İktısat vekâletinin verilecek karar üzerinde uzun tetkikattan ve durduktan sonra en iyi ve faydalı şekli tercih edeceği muhakkaktır. Geçen sene havzadan 400 bin ton kömür ihraç edilmiş ve bu memlekete 3,784,000 lira bir para getirmiştir. Alınacak ilk tedbirle bu ihracatın yarım milyon tona keçmesi muhakkak görülmektedir. Bugün Ereğli ve Zonguldak limanları bilhassa vapurlara kömür vermek noktasından müsait ve emniyetli olmadığından vapurların kömür alması için İstanbul

İstanbul depolarında ecnebi kömürler

en tabiî bir yer olarak bulunmaktadır.. Kömürlerimiz ihraç edilirken fiyat itibarile rekabeti pek müşkül bir seviyede bulunmaktadır. Bu itibarla bilhassa Akdeniz havzasında Türk kömürü süratle şöhret almağa başlamıştır. Dahilde bir ton kömür 9,5 liraya olduğu halde ihraç edilen Türk kömürü 4 Türk lirasından satılmaktadır. Bu satış kömür müstahsillerine ton başına lâakal üç lira zarar görmektedir. Yeni verilecek kararlar ayni zamanda kömür siyasetimizin programını çizecektir.

Adliye Vekili

Saraçoğlu Şükrü Bey Avrupaya gidecek

Muayene ve tedavi edilmek üzere şehrimize gelmiş olan Adliye Vekili Saraç oğlu Şükrü Beyi muayene eden doktorlar dün tedavi hususunda kat'i kararlarını vermişler ve Vekil Beye Avrupaya gitmelerini tavsiye buyurmuşlardır. Vekil Bey yarın veya öbür gün şehrimizden Avrupaya hareket edeceklerdir. Sıhhatleri endişe edilecek bir derecede olmamakla beraber Avrupada tedavi zarureti kat'i görülmektedir.

ŞÜKRÜ BEY

ANKARA, 25 (Milliyet) — Adliye Vekili Saraçoğlu Şükrü Bey, yarın tedavi için İstanbuldan Viyanaya hareket edecektir. Şükrü Beye kimin ve kâlet edeceği yarın anlaşılacaktır.

Bir kısım Mektep binaları

(Başı 1 inci sahifede)

Malche tetkikata başlamıştır. Tetkikat süratle ikmal edilecek ve bu binalar elverişli görüldüğü takdirde bu - ralarda derhal yeni hastahaneler açılacaktır. Bu takdirde kız muallim ve İstanbul lisesile birleşmiş olan Erkek muallim mektepleri Haydarpaşadaki eski Tıp fakültesi binasına nakledilecektir. İstanbul Erkek lisesi için de şehrin merkezinde başka bir bina bulunacaktır. Yeni hastahanelerde bir çok enstitüler de tesis olunacaktır. Bu meyanda en mühim olarak kanser enstitüsü vardır. Üniversite için yapılacak bir milyon dört yüz küsur bin lira bu yeni tesisata sarfolunacaktır. Aldığımız malûmata göre gelecek sene Üniversiteye bazı kürsüler için daha birkaç ecnebi profesör getirilecektir. Evvelki gün Tıp fakültesinde bir ecnebi profesör ders verirken şayanı dikkat bir hâdise olmuştur. Profesöre sual soran bir talebe almanca olarak suallerini sormuştur. Bunun üzerine ecnebi profesör:

— Burası Türk Üniversitesidir. Türkçe sual sorunuz. Filvaki ben türkçe bilmiyorum. Fakat yanımda tercümanım vardır. Söylediklerinizi tercüme eder. Ben de yakında türkçe öğreneceğim ve size takrirlerimi türkçe vereceğim." demiştir.

Bunun üzerine profesör alkışlanmıştır. Üniversite idare heyeti dün rektör Neşet Ömer Beyin riyasetinde toplanarak dahili talimatnamelerin ikmaline çalışmıştır. Vali ve belediye reisi Muhittin Bey dün Üniversiteye giderek rektör Neşet Ömer Beyle görüşmüş ve şehir hastahanelerine ait bazı izahat vermiştir. Ecnebi profesörlerden Şuvatz, geçenlerde kendisinin hangi Türk profesörünü istihlâf ettiğini sormuştur. M. Şuvartz kendinden evvel ayni kürsüde Hamdi Suat Beyin ders okuttuğunu öğrenince:

— Bu istihlâftan çok müteessir oldum, Hamdi Suat Beyin yanında Almanyada talebelik yaptım, demiştir.

Memlekette

Aydın Aydınlanacak

Elektrik kooperatifi faaliyete geçiyor

AYDN, (Milliyet) — Aydın şehri elektrik kooperatifi faaliyete geçmek üzeredir. Gerek idare heyeti ve gerekse müessis azalar ortak yazmak hususunda çok çalışıyorlar, ve ortak adedi her gün kabarıyor.

Aydında bugün mevcut olan elektrik tesisatı yurtta mevcut olan tesisatın en kötüsüdür. Bu itibarla Aydınlılar, Aydını aytınlatacak elektrik kooperatifini faaliyete geçirmek hususunda sarsılmaz bir azim ve imanla çalışıyorlar ve ilerliyorlar.

Ant gazetesi

AYDIN, (Milliyet) — İki gün evvel neşriyatını tatil eden Ant gazetesi bu gün yeniden çıkmağa başlamıştır. Ant gazetesi sahibi Vasfi Hilmi Bey yakında bir de "Akgün,,, mecmuası çıkaracığını ilân etmiştir.

Şimdilik iki Taraflı misaklar

(Başı 1 inci sahifede)

yarımadada sulhu tahtı zamana almak için kâfi telâkki edilmektedir.

Yunan gazeteleri neler yazıyolar?

ATİNA, 25 (A.A.) — Atina ajansından:

Gazeteler Tevfik Rüştü Beyin Atinada bulunması münasebetile bir çok makaleler yazmakta devam etmektedir.

Mess Ager d'Athenes bugünkü baş yazısında cümhuriyetçi Türkiyenin "Yurtta sulh, cihanda sulh,, şeklinde tesbit ettiği resmî programı hakikatleştirmek için Türkiye hariciye vekilinin sarfettiği parlak faaliyeti ehemmiyetle kaydetmektedir.

Messager d'Athenes diyor ki:

Bu program Türk menfaatlerinin doğrudan doğruya veya dolayısile taallûk ettiği mıntakalar dahilindeki devletlerle bir çok anlaşmalar yapmak suretile Gazi Mustafa Kemal hazretleri, İsmet paşa ve Tevfik Rüştü Bey tarafından on senedenberi durup dinlenmeden ve hiç bir gevşeklik gösterilmeden idare ve takip olunmaktadır.,,

Bu gazete bütün Balkan memleketlerinin bir arada çalışmalarına müsait bir saha hazırlayan yeni Türk — Yugoslavya arasındaki münasebetlerin kuvvetlenmesini Yunan efkârı umumiyesinin büyük bir sevinçle takip ettiğini, Türk - Yugoslav mesai iştirakinin — umumî hatları itibarile mütesanit olan — Türk - Yunan menfaatlerine tesirli surette faydaları dokunduğunu yazmaktadır.

Tevfik Rüştü Bey bugün gazetecileri kabul edecektir.

İktısadiyatımızın Hariçten görünüşü

(Başı 1 inci sahifede)

başında gelir, demiştir. Son ticaret mukavelesi politikamız hakkındaki suale ise: Bu politika yalnız amelî değil, nazarî ve ilmî noktadan da büyük bir ehemmiyeti ihtiva eder. Malûmdur ki ilim noktasından millî iktısat demek, millî vaziyet ve ihtiyaca nazaran (dogme) leri tesbit ve tedvin edilmiş iktısat demektir. Canlı ve gürbüz ve bütün sıhhat ve inkişaf şeraitini haiz olarak kalkınmaya başlamış olan Türkiye millî iktısadiyatının (dogme) leri tesbit edilirken ilim adamı bu politikada ilmin esaslarına uyan, fakat taklit değil, ilmin temsil edilmiş olmasından ve millî ihtiyacın iyi bilinmesinden ve görülmesinden doğan ve millî hususiyetleri ihtiva eden bir (dogme) in esaslarını görecektir. Hayat ve ticaret adamı ise bu politikanın vücude getirdiği mukaveleler sayesinde azamî teshilâtı elde etmiş oluyor. Hülâsa bu sistem ilmîdir, çalma veya taklit değildir. Fakat ilmin millî hayata tatbikıdır. Birçok millî hususiyetleri vardır."

Kurdoğlu Faik Beyin nazarî ve amelî sahada vâsi görgü ve bilgisile tanınmış kıymetli memurlarımızdan birisi bulunduğu malûmdur.

Maslak faciası nasıl oldu

(Başı 1 inci sahifede)

gelemiyeceğim, matbaada kalacağım, siz gidiniz dedim. Refikam kalmak istemekliğimden şüphelenir gibi oldu. Maamafih sesini çıkarmadı. Otomobilime bindirdim. Onu Kadıköy vapuruna kadar getirdim. Köprü üzerinde bıraktım. O aşağı inince ben de otomobilimle Beyoğluna hareket ettim.

Yemek yiyip matbaaya dönecektim. Yemeği Lala birahanesinde yemeği düşündüm. O zamanlar da Lala birahanesinin bulunduğu caddede inşaat vardı. Otomobiller oradan işlemiyordu. Ben de Glavani sokağından dolaşarak otomobilimi kazmirci Ali Rıza mağazasının önünde bıraktım. Kapısını kilitledim. Fakat kontak anahtarını üzerinde bıraktım. Sonradan öğrendimiğe göre ön camı da dört parmak kadar açık kalmış. Bu esnada saat 20,20 idi. Lala birahanesine gittim. Orada arkadaşlarıma rast geldim, bir iki bardak bira içtik. Saat 9,45 veya 9,50 de birahaneden ayrılarak sokağa çıktım. Amerikan lokantasına kadar giderek yemek yemek niyetinde idim. Caddede ilerlerken bir kaç arkadaşıma rast geldim. Onlarla konuşurken farkında olmadan Amerikan lokantasını geçmiş ve Taksim meydanına kadar gelmişim. O zaman refikamın Göztepeye gidip gitmediğini ve İstanbuldaki evde kalması ihtimalini düşündüm, belki gitmemiş , eve gelmiştir diye bir tramvaya atlayıp Şişlideki evime gittim. Refikam gelmemişti. Ters yüzüne döndüm, gene tramvayla Taksime geliyordum. Yolda aklıma arkadaşım İzzet beyle beraber bir otomobil gezintisi yapmak geldi. Tramvaydan inmedim, doğru Tepebaşına gittim ve İzzet beyi apartımanında buldum. Yatmıştı, otomobil gezintisi teklif ettim. Kabul etti, çıktık ve otomobilin bulunduğu yere geldik. Fakat otomobil bıraktığım yerde yoktu. Ne yapacağımızı düşündük. İzzet Bey polise haber verelim dedi. Gittik polis merkezine haber verdik. Ben nihayet matbaaya döndüm. Aradan bir saat geçmişti ki komiser Mucip bey bana telefonla otomobilin bulunduğunu bildirdi ve beni Beyoğlu merkezine çağırdı. Ben saat bir vapurile Göztepeye gideceğimi ve ertesi günü karakola uğrayacağımı bildirdim.

— Aman şimdi geliniz, bir de vak'a var dedi. Kalktım, bir otomobile bindim, gittim, oradan beni Pangaltı merkezine gönderdiler. Pangaltı merkezinde ifademi aldılar, sonra da jandarma karakoluna gönderdiler, gece saat dörde kadar jandarma karakolunda kaldım.

Vak'anın mahiyetini söylemiyorlar, sadece otomobilin parçalandığını bildiriyorlardı. Nihayet saat dörtte beni vak'a mahalline götürmek istediler. Müddeiumumî ve seyrü sefer memurları gelmeden vak'a mahalline gitmekte bir mana olmadığını söyledim. Müddeiumumî ve seyrü sefer memurları ertesi sabah geldiler, vak'a mahalline gittik. Beni Zincirlikuyu karakolundan Maslak karakoluna götürdüler. Orada üç gün kaldım. Vak'anın ertesi günü ölen jandarmanın zabiti geldi. Beni anadan doğma çırçıplak soydu, cebinden bir vertavsız çıkardı ve bütün vücudumu muayene etti, yara ve bere izi arıyordu, bittabi bir şey bulamadı.

Reis Hikmet Bey, Alâettin beye sordu:

— Demek şu kararnamede okunan vak'adan haberiniz yok. Bu kazayı siz yapmadınız.

— Hayır efendim. Benim kazadan haberim yok. Otomobilim çalınmıştı.

— Siz jandarmada ifadenizi bizzat kendiniz mi yazdınız?

— Evet efendim.

— Bu kendi elinizle yazdığınız ifade doğru mudur

— Evet efendim.

— Yani inkâr etmiyorsunuz?

— Hayır efendim.

— Ve doğrudur diyorsunuz?

— Evet efendim.

— Peki.... Pek âlâ.

Alâettin Bey birden atıldı.

— Yalnız efendim dedi, Pangaltı merkezinde....

— Size Pangaltı merkezindeki ifadenizi değil, Jandarmada kendi elinizle yazdığınız ifadenizi soruyorum.

— Evet efendim gene oraya geleceğim...

— Buyurunuz..

— Efendim Pangaltı merkezinde sathî bir şekilde ifademin alındığını arzetmiştim. Orada ifade verirken sözü uzatmamak için Lala birahanesinden çıkınca Galavati sokağından çıkarak doğru otomobilimin bulunduğu yere geldiğimi söylemiştim..

— Pangaltı merkezinde söylediğiniz bu cümle doğru değil öyle mi, jandarmadaki ve buradaki ifadeniz doğru, yani Lala birahanesinden Taksime gittiniz..

— Evet efendim. Jandarmada ifade verirken ifadelerde mebaniyet olmasın diye Pangaltıda verdiğim bu ifadeyi düzeltmedim, orada da ayni ifadeyi verdim, jandarmadaki ifadenin yalnız bu noktası yanlıştır.

— Peki sonra ifadenizi değiştirmeğe neden lüzum gördünüz?

— Efendim, müddeiumumî bey her şeyi delillerile söyleyiniz diyince bu küçük yanlışlığı düzeltmekte ve gerek jandarmadaki , gerek Pangaltı merkezindeki ifademi değiştirmekte mahzur görmedim.

Reis Hikmet Bey müddeiumumîye sorulacak başka bir şey olup olmadığını sordu. Müddeiumumî şahitlerin celbini istedi, muhakeme şahitlerin müzekkere ile celbi ve otomobilin kaybolduğu zaman Beyoğlu merkezinde tutulan zabıt varakasının getirilmesi için 2 kânunuevvele bırakıldı.

Öz Türkçe

(Başı 1 inci sahifede)

türkçe birkaç karşılığını, ne suretle istimal edildiğini kılavuzda göstermektedir. Bu karşılıklardan birinin tercihi efkârı umumiyeye bırakılacaktır. Bu suretle toplanacak kelimeler, iki sene sonra yapılmağa başlanacak olan büyük Türk lûgatının esas kelimelerini teşkil edeecktir. Encümen, kılavuzda basılacak kelimelerin, basılmadan evvel gazetelerle nesrini de düşünmektedir. Kılavuzun birden mi, yoksa forma forma mı nesredileceği de henüz takarrür etmemistir. Dil kollarının mesaisi şimdiye kadar olduğu gibi. bundan sonra da her ay gayri mevkut olarak nesredilen bültende tafsilâtile intişara devam edecektir. Yeni ıstılahların ve gramerin mektepler de ne vakit tedrise başlanacağı henüz kativetle takarrür etmemiştir. Fakat gelecek sene nihayetine kadar gerek ıstılah ve gerek gramer işlerinin tamamen biteceği ve nihayet 1935 senei tedrisiyesinde mekteplerde okutulacağı muhakkaktır. O vakte kadar kitaplar hazırlanmış olacaktır.,,

Spor

Dünya kupası maçları etrafında

1934 senesinde İtalyada yapılacak beynelmilel futbol şampiyonasına girecek takımları tesbit için, bu müsabakalara iştirâk edecek milletler muhtelif gruplara taksim edilmişlerdi. Türkiyede bu meyanda Türkiye-Mısır-Flistin'den müteşekkil bir guruba tefrik edilmiş ve bu gurup komiserliğine de Türkiye futbol federasyonu reisi Hamdi Emin Bey intihap olunmuştu.

Hamdi Emin Beyin itizar ve istifası üzerine bu gurubun komiserliğine Mısır federasyonu umumî kâtibi seçilmiştir.

Millî takımımızın bu müsabakalara iştirâk etmiyeceği etrafındaki neşriyat üzerine Mısır federasyonu ehiren federasyonumuza müracaat etmiş ve Flistin federasyonile arasında cereyan eden muhaberatı bildirerek bu müsabakaların icra tarzı hakkında reyimizi sormuştur.

Eğer bu müsabakalara iştirakimiz tekarrür ederse Mısır-Flistin ve Türkiye millî futbol takımlarının bir kısmının memleketimizde yapılması bir emrivaki olacaktır. A.A.

Milliyet'in romanı: 73

ESRARSIZ HAYAT

Hollywood'da sinema yıldızlarının romanı

Yazan: VİCKİ BAUM *Tercume: KAMRAN ŞERİF*

Dontor Olafson uzun boylu, saçları kum renginde bir adamdı; gözleri âdeta yok gibi bir şeydi, zira gözlüğünün nısıf daire şeklindeki kalın camları gözlerini tamamen örtüyordu; hulûlkâr bir tavırla hastanın ta yanına yaklaştı. Mutat sualler, mutat muayene. Parmakları, sigara ile çocuk sabunu kokusundan mürekkep bir koku kokuyordu. Drake istenilen izahatı veriyor. Sekiz saat devam eden bir sancı, kalp ağrısı, raşe ve sıkıntı buhranı geçirmişti. Sekiz saatlik istirap insanı değişik bir hale getirir. İnsan, her şeyi kendi haline bırakan bir cismi camit olur. Drake, omuzları hafifçe öne mütemayil, oturmuş başından geçenleri anlatıyor. Üstünde haif kahve rengi kostümü, yakasında, şelâlele re son gidişinde topladığı ve solmuş vahşî menekşeler vardı. Soyundu, güzel gövdesini gösterdi, uslu uslu nefes aldı, eğildi, hicabı hacizini gerdi, oturdu ve bekledi.

Doktor:

— Hmmm!... dedi.

Vaziyeti Winslow'daki doktordan daha ciddi görmüş olduğu anlaşılıyordu. Şayet hastanın kör bağırsağı olsaydı, oradan şüphe edilebilirdi, fakat maalesef kör bağırsağı yoktu. Doktor Olafson hastasına o kadar dikkatli baktı ki, onu artık kendi de görmemeğe başladı.

— Şimdi ne duyuyorsunuz?

— Biraz.. Şey.. içimde sanki hafifçe zehirlenmişim gibi bir his var. Midemde bir şey var... Şurada... ondan kurtulabilsem, bir şeyim kalmıyacak...

— Zehirlenmek mi?... Neden? Konserve filân mı yediniz?

— Hayır... daha ziyade cin içtim.. son günlerde ne zaman cin içsem böyle oluyor. Viski içtiğim zaman bir şey yok. Fakat cin içer içmez...

Doktor daha insanî bir eda ile:

— Yok canım, dedi. Bana kurt masalı anlatmayınız. Bütün Amerika da insanı zehirliyebilecek bir damla bile cin yoktur. Cinde tehlikeli olan kemiyettir, keyfiyet değil... ben sizin yerinizde olsam viski içerim, madem ki cine karşı iptilânız var... ne dersiniz?

— Beni şu midemdeki dertten kurtalabilseniz, bir şeyim kalmıyacak. Hasta değilim.

Oliver bu sözleri kemali tevazula söylemişti. Nüfuzlu insanların lâtifelerine karşı nasıl gülümsenirse, öylece terbiyeli terbiyeli gülümsedi.

— Pekâlâ. Size evvelemirde küçük bir mide lâvajı yapalım. Çok eğlenceli bir şeydir. Sonra bu gece burada yatarsınız, yarın ne yapacağımızı düşünürüz. Sizi ayağa kaldıracağız, merak etmeyin. Zaten hastahanede bulunduğunuz müddetçe cin içmiyeceksiniz.

Doktor Olason bu neticeye vasıl olduktan sonra elektrik ziline bastı.

— Hemşire sizi hazırlasın.

Neşeli hemşire göründü, hastayı doktor Olafoson'un hususî kliniğinde bir odaya götürdü ve hazırlamağa başladı.

Hasta denilen mahlûk, iradesiz, karaktersiz, cinsiyetsiz bir şeydir. Onun içindir ki, Edward O. Drake denilen insan 62 numara olmuştur.

Neşeli hemşire, yolda, lâboratuardan çıkan, suratı çil içinde diğer bir hemşireye:

— 62 Numara için bir mide lâvajı, dedi.

Suratı çilli hemşiye bitap bir haldedir: Sertabibe bütün ameliyatlarına da yardım ettiği için sinirleri artık tahammül edemez bir hale geliyor; saçları eter ve sair uyku ilâçları kokuyor. 62 numaralı hasta bu kokuyu tanıyor: Annesinin yatak odası böyle kokardı. Tübü uslu bir çocuk gibi yuttu ve mide lâvajı ameliyesine kendini terketti. Ameliyat doktorun tarif ettiği kadar eğlenceli olmaktan çok uzak, ayni zamanda çok yorucu. Sonra 62 numaralı yatağına yatıp istirahat etti; tekrar başlıyan ağrıları artacak mı, yoksa eksilecek mi, diye kendini dinliyordu. Ağrılar azalıyordu. Köpeğine haber verdi:

— Çok iyileştim.

Tobias hemşirelere ilânıaşk ederek odada kalmağa muvaffak olmuştu. Hattâ aç olduğunu, efendisinin kendisine yemek vermeği unuttuğunu hastabakıcılara anlatabileceğini bile ümit ediyordu.

Hastaların pek büyük ve şifa bahş bir imtiyazları vardır: Hasta olmağa hakları vardır. Hastalık onların tabiî halleridir, kendisine yakışan bir haldir. Sinema yıldızı Oliver Dent hiç bir bahane ile hastalanamazdı. Sinema yıldızı Oliver Dent'in kendinde hastalık tevehhüm ettiği duyulacak olursa, gazetelerin ve Müdüriyet Dairesinin ne yayğara koparacağını tasavvur edersiniz. Hattâ tamüssıhha bir adam için hastalanmak pek yakışık alır bir hareket değildir. Sıhhati yerinde bir adam için üç saatlik tayyare yolculuğuna tahammül edememek ayıptır. Sıhhati yerinde bir insan kendini hastalığa karşı müdafaa eder ve etmelidir.

Bu onu şiddetli mücadelelere sevkedebilir. Fakat hastanın hastalanmasına cevaz verilir ki, bu da onda hudutsuz derecede lâtif ve sükûnetbahş bir intiba bırakır. Drake mustarip vücutlar için sureti mahsusada yapılmış madeni bir karyolada yatıyor. Üstünde, harikulâde hafif beyaz yünden bir örtü var; komüdinin üzerinde yeşil abajürlü bir lâmba duruyor. Sağ elinin yetişebileceği mesafede bir elektrik zili var. Bir hemşire onunla meşgul oluyor ve arasıra bir rahatsızlığı olup olmadığını soruyor. Uyuyamadığı zamanlar hap yutuyor. Geceyleyin aşağıda limanda gemiler düdük öttürüyorlar. Her şey biraz acayip. Mobilyalar biraz acayip. Acayip duvarlar üzerine ayayip gölgeleri aksediyor. Geceleri hizmet eden hastabakıcı içeriye giriyor; yaşlı bir kadın; onda bir anne hali var; yalnız potinleri gıcırdıyor. Yeni Scattle hastahanesinde 62 numara. Pek vahim bir

(Arkası var)

İSTANBUL VE TRAKYA ŞEKER FABRİKALARI
Türk Anonim Şirketinden:

Fabrika mızda çıkarılmağa başlanan yeni sene mahsulü toz ve kesme şekerler 29 Temmuz tarihinden itibaren bin kilodan az olmamak üzere her isteyene satılmaktadır. Fiatlarımız eskisi gibidir. Yani İstanbul'da Sirkeci ista syonunda veya depolarımızda araba veya kayıkta teslim

Çuvalda Kristal Toz Şekerin Kilosu 36,75 Sandıkta Küp Şekerin Kilosu 39,50 Kuruştur.

Ancak en az beş vagon şekeri birden alanlara vagon başına beş lira indirilir. İstanbul haricindeki yerlerden yapılacak sipar işler bedelin yüzde yirmisi peşin ve üst tarafı hamule senedi mukabilinde ödenmek üzere derhal gönderilir. Depodan itibaren bütün masraflar ve mes'uliyet müşteri ye aittir. Gönderilecek mal şirket tarafından müşteri hesabına sigorta ettirilir. Sipariş bedelinin tamammı gönderenler için sigorta ihtiyarî olduğu gibi en az beş vagon sipariş ederek bedelinin temammı peşin ödeyenler vagon başına beş lira tenzilâttan istifade ederler.

Adres : İstanbul'da Bahçekapıda Dördüncü Vakıf Han. No. 40-30. Telgraf adresi : İstanbul, Şeker Telefon No. 24470. 8073

Hergün bir yazı

Avcılar ayı peşinde!

İzmit dağlarında İstanbul avcıları nasıt avlanıyorlar?

İstanbul civarında ayı çoğalıyor!.. Bunda hiç şüpheniz olmasın. Daha geçen cuma, kalabalık bir avcı grupu Katırlı dağlarında ayı avına çıktılar. Ve en mühimmi, dört ayı vurarak döndüler.

Süreği tertip edenler arasında Fenerbahçe kulübünün avcılık şubesinden Sait Salâhattin,bizim Matbuat Cemiyeti kâtibi Ali Turhan ve avcılardan Seyfi Cenap, Necati, Orhan, Ibrahim, Galip, Memduh, Yusuf Beyler, güreş antrenörü M. Peter, Deniz Ticaret mektebi muallimlerinden Harun, borsacı Refik Selim ve Benjamen Beyler gibi hep tanınmış avcılar var.

Geçen gün Turhana rastlayınca dedi mki:

— Vurduğun aylar senin olsun! Bana şu avcılığını anlat!..

Turhan, söze şöyle başladı:

— Ayı avcılığı İstanbulda, yenidir. Esasen Belgrat ormanında ayı pek bulunmaz. Ayıya rastlamak için İzmit dağlarına kadar uzanmalı... Biz de öyle yaptık. Partinin tertibi ile ben meşgul oluyordum. Yalova'nın Çmarcık Nahiye Müdürü Nuri Beyle Ziraat Müdürü Zeki Beye evvelden haber göndermiştik. Bu iki zat, kıymetli avcılarımızdandır. Perşembe gecesi, saat birde motörle buradan ayrıldık. Sabaha karşı, Nuri ve Zeki Beyler Engere köyünde yaktırdıkları büyük ateşle motörümüze işaret verdiler.

Bir saat sonra sahile yanaşmış bulunuyorduk. Ayıların yataklarını bildiğimiz için hemen postaları harekete geçirdik.

Ayıları sıkıştıracağımız sarp ormana, köpekler büyük bir velvele kopararak atıldılar.

Orman, biraz sonra dört taraftan sarılmıştı. Köpeklerle beraber köylüler de ormana girmişlerdi.

Köylüler, ayıları ürkütmek için, durmadan silâh atıyorlardı. Ormanın en sık yerinde istirahate çekilen iki büyük ayı, nihayet gürültüden ürkerek tabana kuvvet kaçmağa başladılar.

Sahil kısmını Seyfi Cerapla ben tutmuştuk. Ayılar, üzerimize doğru gelirken ikimiz de birer kurşunla bu korkunç misafirleri karşıladık. Ayılar, bir kaç dakika içinde debelene debelene canverdiler.

Bu sırada postadakilerin haykırışlarını duyduk:

— Kimse yerinden oynamasın... İçerde ayı var!

Vakıa, çok geçmeden, dört iri ayının, müthiş bir gürültü kopararak çalılıklar arasından kaçıştıkları görüldü.

Hâkim bir tepede bulunan köylülerden Hasan Efendi, ayılardan en büyüğünü, bir kurşunda yere yıktı. Fakat, ayı ölmemişti. Biraz sonra, tekrar ayağa kalkarak Galip Beyin üstüne doğru hücuma yeltendi. Avcı, bir sırtın kenarında duruyordu. Yaralı ayıyı üstüste attığı iki kurşunda hendeğe yuvarladı. Yuvarladı ama, hepsi işte o kadar...

Ayı, tekrar canlandı ve peşini bırakmıyan avcıların kurşun yağmurundan kurtulmak için kendini kaldırıp denize attı. Köpekler de peşinden... Şimdi, denizdeki yaralı ayı ile köpekler arasında korkunç bir mücadele başlamıştı. Sait Salâhattinin bir kurşunu ile mücadelenin sonu geldi. Ayı, nihayet, gebertilebilmişti.

Bundan sonra, ormanda bir de domuz avı tertip ettik. Ve üç domuzla tesadüfen önümüze çıkan bir tavşanı vurduk.

Beş saatin içinde dört ayı ile üç domuz ve bir tavşan... Hiç te fena bir netice sayılmaz değil mi?..,,

Turhan Bey, ayı avcılığı hikâyesini bitirmeden aramızda, haksız yere ahmaklığı ile tanınan bu hayvan hakkında bana bazı malûmat verdi; Turhan Bey diyor ki:

— Ayı, tilkiden bile kurnazdır! Kendisine bir fenalık yapılmıyacağını hissederse, hiç sesini çıkarmaz. Hattâ yerinden kımıldamaz. Yalnız önünden geçen yolcuyu müthiş surette göz hapsine alır.

Ayı, yemişlerin olgunanu bir manavdan daha iyi tanır. Hiddetlendiği zaman, ilk işi art ayakları üstüne kalkmaktır.

Bu esnada eline bir sopa geçirirse,

karşısındakinin vay haline... Kaburga kemiklerini kırıp parçalayıncıya kadar döver. Ayının döve döve öldürdüğü köylülerin haddi hesabı yoktur. Ayının sevdiği şeylerin basında bal gelir. Peteklerden, en mahir hırsıza taş çıkartacak kadar meharetle bal çalar.

Parçaladığı insan veya hayvanı hemen yemez. Toprağın içine gömüp çürümesini bekler. Kızdığı zaman ağzı köpük içinde kalır. Ve bu köpükleri, avuç avuç alıp karşısındakinin suratına fırlatmaktan hoşlanır. Ayıyı görünce, olduğunuz yere çöker ve ölmüş gibi hareketsiz dururseanız, size bir zararı dokunmaz.

Maamafih küçük bir kımıldanış, ayıyı tekrar harekete getirir. Ve o zaman pençesinden kurtuluş yoktur.! Ayının postekisi, fazla para etmiyor. Fakat ayı yağının kadınlar arasında büyük şöhreti var. Bu yağın romatizma ağrıları için birebir olduğunu söylüyorlar.,,

"Ayı vurduğumu konu komşu duymuş. Bir haftadan beri evden kâse kâse yağ almağa geliyorlar.,,

Turhan Beyin ayı avı hikâyesi burada bitti. Şimdi ben kendi kendime:

— Eh diyorum, romatızmalılar için işte mükemmel bir ayaklanma fırsatı! Hep birden sopalara dayanıp Katırcı dağlarında ayı avına çıkınlar!..

"Ayıyı vurmadan postunu satmağa kalkışma!,, diye bir lâf vardır. Demek, bu atalar sözü de değişecek:

— Ayıyı vurmadan yağını sürünmeğe kalkışma! diyeceğiz.

M. SALÂHADDİN

3 üncü kolordu ilânları

Çorlu Askerî SA. AL. KO. dan :

Çorludaki kıt'at hayvanatı ihtiyacı için 160,000 kilo yulaf münakasaya konmuştur. İhalesi 28-11-933 salı günü saat 15 tedir. Taliplerin şartnameyi görmek veya almak üzere her gün ve münakasaya iştirâk için de o gün ve vaktinden evvel teminatlarile Çorluda Askerî SA. AL. KO. na müracaatları. (8375) (6099) 8336

* * *

K. O. ve 1. F. kıt'aları ihtiyacı için açık münakasa ile 46,000 kilo nohut satın alınacaktır. İhalesi 6-12-933 çarşamba günü saat 15 tedir. Taliplerin şartnameyi ve nümuneyi görmek üzere her gün ve münakasaya iştirâk için de o gün ve vaktinden evvel teminatlariyle Fındıklıda Üçüncü Kol Ordu Satınalma Komisyonuna gelmeleri . (494) (6302) 8566

* * *

Çatalca Müstahkem Mevki kıt'atı ihtiyacı için açık münakasa ile 18,000 kilo kuru fasulya satınalınacaktır. İhalesi 6-12-933 Çarşamba günü saat 14,30 dadır. Taliplerin nümune ve şartnameyi görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak için de o gün ve vaktinden evvel teminatlarile Fındıklıda Üçüncü Kol Ordu Satınalma Komisyonuna müracaatları. (495) (6303) 8567

* * *

K. O. ve 1. F. kıt'aları ihtiyacı için 113,000 kilo kuru fasulya kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 6-12-933 çarşamba günü saat 14 te dir. Taliplerin nümune ve şartnameyi görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak için de o gün ve vaktinden evvel teklif ve teminat mektuplariyle Fındıklıda Üçüncü Kol Ordu Satın alma Komisyonuna müracaatları. (496) (6304) 8568

* * *

Çatalca Müstahkem Mevki kıt'aları ihtiyacı için açık münakasa ile 16,000 kilo nohut satın alıncaktır. İhalesi 6-12-933 çarşamba günü saat 15,30 dadır. Taliplerin nümune ve şartnameyi görmek üzere her gün ve münakasaya iştirâk için de teminatlariyle tayin edilen gün ve saatte Fındıklıda Üçüncü Kol Ordu Satın alma komisyonuna müracaatları. (493) (6301) 8565

* * *

Çorlu Askerî Satınalma Komisyonundan :

Çorludaki kıt'at ihtiyacı için 8,000 kilo ve Tekirdağındaki kıt'at ihtiyacı için de 10,000 kilo sabun açık münakasa ile alınacaktır. İhalesi 19-12-933 salı günü saat 14 te dir. Taliplerin şartnameyi görmek veya almak için her gün ve münakasaya iştirâk için de o gün ve vaktinden evvel teminatlariyle Çorluda Askerî Satınalma Komisyonuna müracaatları. (3397) (6420)

* * *

K. O. kıt'atı için pazarlığa konan 30,000 kilo şekere talip çıkmadığından tekrar pazarlığa konmuştur. İhalesi 27-11-933 saat 16 dadır. İsteklilerin şartnamesini görmek için her gün pazarlığa gireceklerin belli gün ve saatte SA. AL. KO. na gelmeleri. (508) (6517)

İSTANBUL BELEDİYESİ İLÂNLARI

Bu kere şartnamesindeki teslim müddeti uzatılan Hacı Osman Tarabya yolu için lüzumu olan 3200 metre mik'abı taş pazarlıkla alınacaktır. Talip olanlar şeraiti anlamak üzere Levazım Müdürlüğüne, Pazarlığa girmek için de 840 liralık teminat makbuz veya mektubu ile 4-12-933 pazartesi günü saat on beşe kadar Daimî Encümene müracaat etmelidirler. (6524)

Dumlupınar yatı mektebinde yapılacak tamirat kapalı zarfla münakasaya konulmuştur. Talip olanlar şartname almak ve keşif evrakını görmek üzere her gün Levazım müdürlüğüne müracaat etmeli, münakasaya girmek için de 101 liralık teminat makbuz veya mektubu ile teklif mektuplarını 18-12-933 pazartesi günü saat on beşe kadar Daimî encümene vermelidirler. (6521)

İstanbul Milli Emlâk Müdürlüğünden:

Eminönünde Reşadiye caddesinde İstanbul Gümrükleri Baş müdüriyet dairesiyle ithalât gümrüğü binalarındaki su ve şerbet satış yerleri pazarlıkla kiraya verileceğinden istekli lerin 21 Kânunuevvel 933 perşembe günü saat 14 te müracaat ları. (6483)

Marmara Üssübahri kumandanlığı Satınalma Komisyonundan:

20.000 Kilo Zeytin Alenî münakasa 18 Kânunuevvel 933 saat 10 da

10,000 Kilo Zeytin yağı Alenî münakasa 18 Kânunuevvel 933 saat 14 te.

Deniz Efradına lüzumu olan yukarda adları yazılı arzakın münakasaları sıralarında yazılı tarih ve saatlerde İzmit te kumandanlık satınalma komisyonunda yapılacaktır. Şartnameler komisyondan ve İstanbulda bulunan Deniz Levazım Satınalma komisyonundan almabilir. İsteklilerin yüzde 7,5 nisbetindeki teminatı muvakkate ile komisyona müracaatları ilân olunur. (6511)

İstanbul Millî Emlâk Müdürlüğünden:

Azap Kapıda Hacı Âma mahallesinin yeni kapı cadde sinde, 2, 4, 10, 12 ve 22 No. lu dükkânların kiralanma işiyle Sultan Ahmet'te muhterik baytar mektebi binasının krokisin de gösterilen enkazın satılma işi bir hafta uzatılmıştır. İstekli lerin 30 Teşrinisani 933 perşembe günü saat 14 te müracaatları. (6509)

Borsa ve Osmanlı Bankası Komiserliğinden:

İstanbul Kauçuk ve kablo fabrikası Türk Anonim şirketi tarafından çıkarılmış olan her biri (100) Türk Lirası itibarî kıymetinde hamiline ait (1000) adet hisse senediyle nama muharrer (50) adet Müessis hissesinin Maliye Vekâletinin tasvibile borsada alınıp satılmasına müsaade edilmiştir. (6520)

İstanbul Mr. Kumandanlığı Satınalma kom. ilânları

Askerî müzede mevcut 17 adet camekânın alt kısımlarının tebdiline verilen fiyatlar pahalı görüldüğünden 12-12-933 tarih ve cumartesi günü saat 16 da pazarlıkla satın alınacaktır. Taliplerin belli saatinde Merkez K. Satınalma Komisyonunda hazır bulunmaları. (6464) (588)

* * *

Merkez Kumandanlığına merbut kıt'at ve müessesat ihtiyacı için 8690 çeki odunun 9-12-933 çarşamba günü saat 16,30 da pazarlıkla satın alınacaktır. Taliplerin belli gün ve saatinde Merkez Kumandanlığı Satınalma komisyonunda hazır bulunmaları. (595) (6456)

* * *

Merkez Kumandanlığına merbut kıt'at ve müessesat ihtiyacı için 4530 çeki odunun 9-12-933 çarşamba günü saat 16 da pazarlıkla satın alınacaktır . Taliplerin belli gün ve saatinde Merkez Kumandanlığı Satınalma komisyonunda hazır bulunmaları. (594) (6455)

* * *

Harbiye mektebi kilerinde teraküm eden 665 adet boş tenekenin aleni müzayedesinde verilen fiat az görüldüğünden 3-12-933 pazar günü saat 14,30 da pazarlıkla satılacaktır. Şartnamesini göreceklerin her gün ve pazarlığına girecek lerin belli saatinde Merkez Kumandanlığı Satınalma komisyonunda hazır bulunmaları. (604) (6515)

* * *

Harbiyemektebi efradı için 3800 kilo yataklık kuru ot 26-11-933 pazar günü saat 13 te pazarlıkla satın alınacaktır. Pazarlığına gireceklerin belli saatinde Merkez Kumandanlığı Satınalma Komisyonunda hazır bulunmaları. (605) (6514)

* * *

Merkez Kumandanlığına merbut kıtaat ve müessesat ihtiyacı için 15,000 kilo koyun eti 26-11-933 pazar günü saat 14 te pazarlıkla satın alınacak tır. Şartnamesini göreceklerin her gün ve pazarlığına girecek lerin belli saatinde Merkez K. Satınalma Komisyonunda hazır bulunmaları. (6460) (580) 8772

* * *

Merkez Kumandanlığına merbut kıtaat ve müessesat ihtiyacı için alınacak olan 74,000 kilo toz şekeri kapalı zarfında talip zuhur etmediğinden 27-11-933 saat 16 da pazarlıkla satın alınacaktır. Taliplerin belli saatinde Merkez K. Satınalma Komisyonunda hazır bulmaları. (6451) (590) 8801

* * *

Maltepe Lisesi ihtiyacı için alınacak olan 3219 çift tire çorabın pazarlığındaki fiat pahalı görüldüğünden 29-11-933 çarşamba günü saat 15 te pazarlıkla satın alınacaktır.Şartnamesini görmek ve pazarlığına gireceklerin belli saatinde Merkez Kumandanlığı Satınalma Komisyonunda hazır bulunmaları. (597) (6488) 8806

* * *

Merkez Kumandanlığına bağlı kıtaat ve müessesat ihtiyacı için 2000 çeki odun 26-11-933 pazar günü saat 16 da pazarlıkla satın alınacaktır. Taliplerin belli gün ve saatinde Merkez K. Satınalma Komisyonuna müracaatları. (6499) (603) 8811

* * *

Sirkeci Demir kapıda bulunan 3 No. lu teftiş komisyonuna ait 2686 sandık evrak hesabiyenin 28-11-933 salı günü saat 14 te pazarlıkla Tophanede eski sanayi mektebi binasına naklettirilecektir. Taliplerin belli saatinde Merkez Kumandanlığı Satınalma Komisyonunda hazır bulunmaları. (591) (6457) 8802

* * *

Kuleli askerî lisesi muktezi bir çift koşum hayvanı ile koşum takımları 27-11-933 pazartesi günü saat 14 te pazarlıkla satın alınacaktır. Taliplerin belli gün ve saatinde Merkez Kumandanlığı Satınalma Komisyonunda hazır bulunmaları. (598) (6493) 8810

VAPURCULUK
TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
İSTANBUL ACENTALIĞI
Liman Han, Telefon: 22925

TRABZON YOLU

DUMLU PINAR vapuru 26 Teşrinisani pazar günü saat 18 de Galata rıhtımından hareketle Trabzon yoluna gidecektir. Gidişte: Zonguldak, İnebolu, Ayancık, Samsun, Ünye, Ordu, Gireson, Tirebolu, Görele, Trabzon, ve Rizeye gidecektir. Dönüşte bunlara ilâveten Of iskelesine de uğrayacaktır.

MUDANYA YOLU

BARTİN vapuru her perşembe günü saat 9,5 ta Galata rıhtımından Mudanyaya gidip gelecektir.

MERSİN - İZMİR SURAT YOLU

GERZE vapuru 29 Teşrinisani Çarşamba günü saat 10 da Sirkeci rıhtımından hareketle İzmir, Küllük, Bodrum, Fethiye, Antalyaya gidecek, dönüşte bunlara ilâveten Finike, Çanakkale, Geliboluya uğrayacaktır.

Deniz Yolları İşletmesi
ACENTALARI :
Karaköy - Köprübaşı Tel. 42364
Sirkeci Mühürdar zade han Tel. :22740

Bandırma İlâve Postası

Cumartesi ve perşembe günlerine ilâveten pazartesi günü de posta vardır. Bu hatta "Adnan" vapuru tahsis edilmiştir. 8815 (6441)

Bartin aralık Postası

Bursa vapuru 27 ikinci teşrin pazartesi 18 de İdare rıhtımından kalkarak Ereğli, Zonguldak, Bartın, Amasra, Kuruçaşile, Cide'ye gidecek. Dönüşte Kuruçaşile'ye uğramıyacaktır. (6527)

Ayvalık Aralık Postası

Mersin vapuru 27 ikinci teşrin pazartesi 17 de Sirkeci rıhtımından kalkarak gidiş ve dönüşte Gelibolu, Çanakkale, Küçükkuyu, Altınoluk, Edremit, Burhaniye, Ayvalığa uğrar. (6528)

Zafiyeti umumiye, iştihasızlık ve kuvvetsizlik halâtında büyük faide ve tesiri görülen **Fosfatlı ŞarkMalt Hulâsası** Kullanınız. Her eczane de satılır. (9401)

Ağrıların ve soğuk algınlığının serr ve katî tesirü devam, ambalaj ve komprimelerinde ⊕ damgası bulunmayan taşıyan hakiki ASPİRİNdir.

Israrla **ASPİRİN** isteyiniz!

2 ve 20 komprimelik ambalajlarda bulunur.

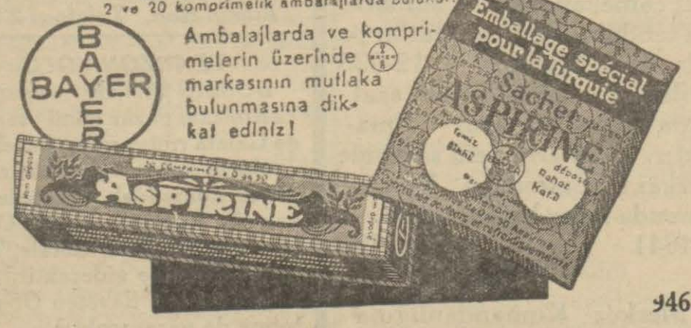

Ambalajlarda ve komprimelerin üzerinde ⊕ markasının mutlaka bulunmasına dikkat ediniz!

9463

TAYYARE YILBAŞI PİYANGOSU

BÜYÜK İKRAMİYE

Yarım Milyon Liradır

Numara adedi (25.000) olduğundan isabet ihtimali geçen seneden çok fazladır.

Yeni plânı Müdiriyet gişelerinden ve bayilerinden isteyiniz.

8837

İstanbul Ticaret Müdürlüğünden :

İstanbul ayakkabıcı san'atkârları cemiyetinin idare heyeti intihabı 27-11-933 pazartesi günü saat ondan onbeşe kadar Çarşıkapıda tramvay durağında Kemankeş Karamustafa medresesindeki cemiyet merkezinde yapılacağı alâkadarlara ilân olunur. (10081)

Yüksek Mühendis Mektebi Mübayaa Komisyonundan:

		İhale Tarihi	Saati
—	150 kilo Tavuk	19-12-933	14
	750 „ Hindi		
2 —	560 „ Tereyağı	„	15
3 —	1500 „ Marmalât "kayısı, erik, Ayva"	„	15,30

Mektep için lüzumu olan yukarıda cins ve müfredatı yazılı iaşe mevaddı alenî münakasaya konulmuştur . Münakasası hizalarında muharrer tarih ve saatlerde yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini görmek ve münakasaya iştirak etmek üzere teminatlarile beraber komisyona müracaatları ilân olunur. (6510)

Uyuşturucu Maddeler İnhisarından:

Afyon nakil ve satış ihbariye pulları

Alâkadaranca noksan yapıştılmaktadır. Bu gibi ihbariyelerin muamele görmesi için alâkadarların pul noksanını ödeme ye mecbur tutulacakları ilân olunur.

Nakil ve satış ihbariyelerinde gerek teslim eden ve gerekse alan için ayrı ayrı on beşer kuruşluk pul yapıştırılmalıdır. (6526)

Gedikpaşada Jandarma Satınalma Komisyonundan:

Jandarma kıt'atı için 5500 adet bel kayışı 3000 adet omuz kayışı 4000 adet kütük 5500 adet süngülük kapalı azrf usulile satın alınacak ve kapalı zarf münakasası 16 Kânunuevvel 933 Pazar günü saat on beşte yapılacaktır. Talipler münakasaya iştirâk etmek üzere mezkûr günün muayyen saatinde ve şerait ve evsafı öğrenmek için de istedikleri vakit komisyonumuza müracaatları.

İlk teminat mıktarı bin iki yüz seksen dört lira yetmiş beş kuruştur. (6403)

Kabataş lisesi müdürlüğünden:

Yüksek Muallim Mektebi riyaziye, fizik, kimya şubelerine girmek istiyen mezunlarımızın süra'tle mektebe müracaatları. (6507)

Umumî Neşriyat ve Yazı İşleri Müdürü ETEM İZZET
Gazetecilik ve Matbaacılık T. A. Ş.

PAZARLIKLA SATIŞ

Boğaziçinin en kıymetli ve şerefli bir mevkiinde bu gün kömür depoları olarak kirada bulunan iki parça arsa ile bir parça arsa ve üzerindeki sahilhane

Istanbul Evkaf Müdürlüğünden:

Kıymeti Muhammenesi Lira	K.	Mevkii	Mahallesi	Sokağı	Emlâk No. sı Eski	Yeni	Harita No.	Mıktarı ve cinsi
21158	25	Boğaziçi	Kuruçeşme	Kuruçeşme C. si	105	119	4	3296 metre murabbaı arsa ve üzerindek sahilhane
16938	00	„	„	„ „	105	119/2	2	3242 metre murabbaında arsa
18459	00	„	„	„ „	105	119/3	1	3533 metre murabbaında arsa

Kuruçesmede bir tarafı Tramvay caddesile deniz kenarında kâin sahilhaneden müfrez ve yukarda muhammen kıymetlerile mahalle, sokak, emlâk ve harita No. ları ve miktarları yazılı ve halen kömür deposu olarak kullanılan arsalarla sahilhane ayrı ayrı satılmak üzere açık pazarlık suretile Kânunuevvelin 4 cü Pararteesi günü saat 15 te icra kılınacağından taliplerin yüzde yedi buçuğu nisbetinde pey akçelerile beraber Istanbul Evkaf Müdüriyeti binasında Mahlûlât kalemine müracaatları. [6506]

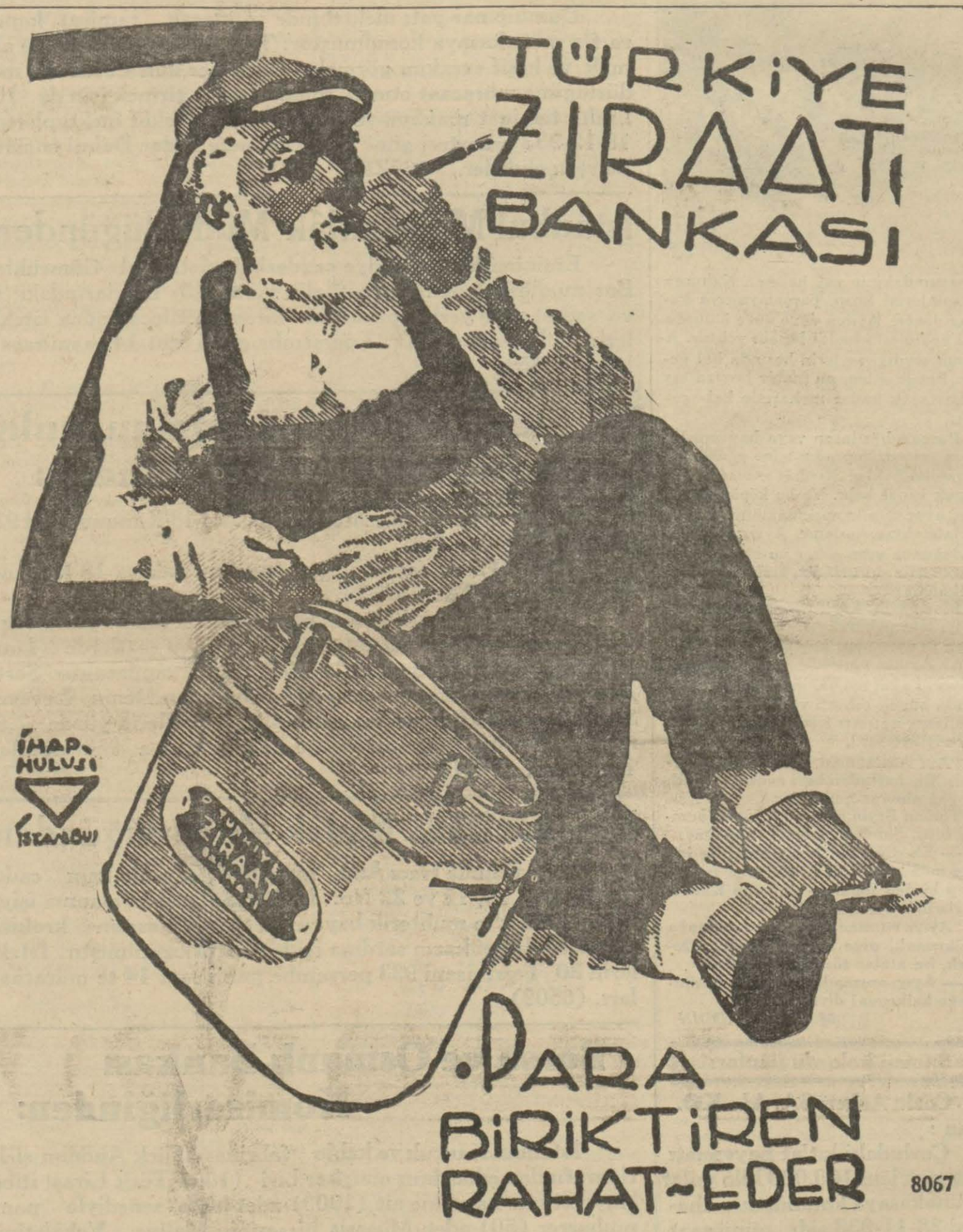

8067

DEVREDİLECEK İHTİRA BERATI

"Hidrokarbon Petrol gaz yağları" hakkındaki icat için Sinaî Müdiriyeti aliyyesinden istihsal edilmiş olan 29 Mart 1922 tarih ve 3304 numaralı ihtira beratı bu kere ferağ veyahut icara verileceğinden mezkûr ihtirayı satın almak veyahut isticar etmek arzusunda bulunan zevatın İstanbul Bahçekapu Taş Han No 43-48 de mukim vekili H. W. Stock efendiye müracaatları ilân olunur.

(10163) 8787

İLÂN

İstanbul umum sıvacı, boyacı ve kalemkâr sanatkâran cemiyetinden:

Görülen lüzum üzerine cemiyetimiz tahsildarları Mehmet Efendi ile Sabri Efendinin 22 - 11 - 933 tarihinde heyeti idare kararile vazifelerine nihayet verilmiş ve mumaileyhin cemiyetmizin tahsilât işile hiç bir alâkaları kalmamıştır. Bundan böyle cemiyetimizin tahsilât işi kâtip Ali Efendi tarafından ifa edileceği esnafımızın malûmu olmak üzere ilân olunur.

(10260) 8854

İtsanbul 3 üncü icra memurluğundan:

Beyoğlu Kamer Hatun mahallesinde Aynalı Çeşmede Süryrî sokak Iyoragi Apartıman 5-6 No. sunda Davit Tiribo ve Anastas Efendilere: Hasan Noman Efendiye 1063 lira borçtan dolayi hissedar bulunduğunuz Galatada Yeni Cami mahallesinde perşembe pazarı caddesinde eski 27,29 yeni 25, 27 No. lu bir bap maza ile ayni caddede eski 39 yeni 37 No.lu maza haciz edilerek eski 27-29 No.lu mazanın temamına 2062 buçuk lira eski 39 No lu mazaya 3230 lira kıymet takdir edilmiş olduğundan tebliğ makamına kaim olmak üzre ilân olunur. (10291)

İstanbul İkinci iflâs memurluğundan :

Müflis Trikotajcı İsamil Hasan efendiye ait yün caketleri açık arttırma suretiyle 28-11-933 salı günü saat 10 da Fincancılarda 28-26 No. sokak içerisindeki mağaza önünde satılacağından isteyenlerin mahallinde hazır bulunmaları ilân olunur. (10286)

Hanımlara ve Beylere Müjde:

Türkiyede ilk defa

GÜZELLİK ENSTİTÜSÜ

Berlinin en maruf ve en büyük mektebinden mezunm üteşebbis bir Türk Hanımının idaresinde Beyoğlu'nda Galatasaray Polis merkezi karsısında " V İ L L İ .. salonlarında açılıyor.

[10228]

Gümrük Muhafaza Umum Kumandanlığı İstanbul Satınalma Komisyonundan:

1 — Satın alınacak (670) adet yün battaniye kapalı zarf la ve (900) metre yazlık kumaş aleni münakasaya konulmuş tur.

2 — Münakasa şartları kâğıtlarının tasdikli suretleri Gümrük Muhafaza Umum Kumandanlığı İstanbul Satınalma Komisyonundan alınacaktır.

3 — Münakasa 7-12-933 tarihine rastlayan Perşembe günü Yün battaniye için saat 14 te Yazlık kumaş için saat 10 da ayrı ayrı yapılacaktır.

4 — Münakasaya girecekler battaniye için yüzde 7,5 iğreti güvenmelerile birlikte tek'lif mektuplarını belli saatten ev vel komisyona vereceklerdir. Yazlık Elbise için de yüzde 7,5 iğreti güvenmelerile belli saatte Komisyona gelmeleri.

5 — Örnek her gün komisyonda görülebilir. (6242)

8580

Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

410370 kilo Ekmek : Kapalı zarfla münakasası : 11 Kânunuevvel 1933 pazartesi günü saat 13 te.

69110 kilo Ekmek : Açık münakasası: 11 Kânunuevvel 1933 pazartesi günü saat 14 te.

39475 kilo Sığır eti: Kapalı zarfla münakasası : 11 Kânunuevvel 1933

3806 kilo Kuzu eti: Pazartesi günü saat 15 te.

İstanbul ve Heybeliada Deniz Efrat ve talebesinin iaşesi için yukarda cins ve mıktarı yazılı Erzak münakasaya konulduğundan şartnameleri görmek isteyenlerin her gün ve mezkûr Erzakın itasma talip olacakların da münakasa gün ve saatlerinde Kasımpaşada Deniz Levazım Satınalma Komisyonuna müracaatları. (6298) 8658

Yüksek Mühendis mektebi Mübayaat Komisyonundan:

	Cinsi	İhale tarihi	Saati
1 —	49 adet pergel takımı	28 - 11 - 933	14
2 —	33 kalem tersim levazımı	28 - 11 - 933	14,30

Yukarıda cins ve miktarı yazılı levazımın 21 - 11 - 933 tarihinde yapılan pazarlığına iştirak eden taliplerin verdikleri fiatler fazla görülmüş olduğundan mezkûr levazım pazarlığının 28 - 11 - 933 tarihinde yapılacağı ilân olunur. (6500)

8847